

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ

Copyright, 1951, by the Society
of the Franciscan Fathers

XXXVI. Nr. 55

ANTRADIENIS, (Tuesday), LAPKRIČIO (NOV.) 6 D., 1951 M.

10 CENTŲ

DAR TEBESIGINČIJAMA DEL KAESONGO

Tokio. — Korejos karo pailiubų derybose vis dar diskutuojama dėl neutralinės zonos tarp kariuomenių šalių pravedimo. Komunistai sutiko, kad ta zona būtų pravesta dabartinio fronto linija su tam tikromis pataisomis. Bet pradėjus nustatinti, kuriomis vietomis ta zona turėtų eiti, susiduriama su sunkumais. Svarbiausias dalykas, dėl kurio nesutariama, yra Kaesongas. Jungt. Tautų atstovai reikalavo, kad jis būtų komunistų perleistas jų pajėgoms, nes laikoma, kad tai reikalinga apsaugai nuo netikėto komunistų puolimo. Komunistams su tuo nesutinkant, buvo pasiūlyta įtraukti ir Kaesongą į neutralinę zoną, bet ir šis pasiūlymas komunistų atmetas. Per paskutines keturias dienas derybose pasiekta labai nedaug pažangos. Bet dar tikimasi, jog susitarti pavyks.

Kovos fronte

Paskutinėmis dienomis fronto veiksmus žymiai trukdė lietus ir sniegas. Visos kovos bu-

vo daugiau vietinio pobūdžio priešakinių dalinių susidūrimai. Bet komunistai ypač vidurinėje fronto dalyje stiprina savo pajėgas ir bandė vykdyti eilę puolimų, kurie visi buvo atremti. Oro kovos tebevyksta plačiu mastu. Jų metu priešui padaryta žymių nuostolių. Jungt. Tautų bombonešiai naikintuvų apsaugoję pasiekė numatytus prieš užnugarį taikinius ir sunaikino visą eilę prieš munitijos sandėlių.

Paskutinėmis žiniomis, Sovietai Lietuvoje vykdo plačiu mastu pasiruošimus karui. Į kraštą gabenami vis nauji kariuomenės daliniai ir visos įgulos paskutiniuoju metu yra žymiai padidintos. Alytus paverstas specialia draudžiama zona. Jame sutelkta žymus kiekis tankų. Alytaus aerodrome lėktuvai nusišleisdžia tik atsitiktinai paprastai U-2 tipo. Bet gyvas aviacijos judėjimas yra Karmėlavos,

prie Kauno, aerodrome, kur pastoviai laikoma apie 150 dvimotorinių lėktuvų.

Šių metų pavasarį buvo suregistruoti visi kolchozuose laikomi arkliai ir išduoti jiems "pasai", kuriuose pažymėta, koks jo tinkamumo laipsnis. Kolchozams įsakyta arklius tinkamai šerti ir laikyti tvarkoj vežimus, kad mobilizacijos atveju tuojau pat galima būtų panaudoti.

VYKDOMA DALINĖ MOBILIZACIJA

Šiais metais Sovietai Pabaltijo kraštuose yra įvykdę dalinę mobilizaciją. Pašaukti kažkodėl buvo ne kurių vieno metų vyrai, bet gana įvairaus amžiaus. Jie į kraštą esančius dalinius nebuvo skiriami, bet išvežti į Rusiją ir ten paskirstyti įvairiuose daliniuose.

NEHRU NORI BENDRADAR- BIAUTI SU VAKARAIŠ

New Delhi. — Indijos ministras pirmininkas Nehru pareiškė, kad jo vyriausybė esanti pasiruošusi bendradarbiauti su Vakarais laisvei ir taikai išlaikyti. Ji esanti tik skirtingų pažiūrų naudotinus tam reikalui metodus. Nehru pažymėjo, kad Indijos politika nėra neutrali, bet aktingai siekia taikos ir laisvės išlaikymo. Šis Nehru pareiškimas buvo atsakymas į grupės amerikiečių raštą, kuriame buvo pareikštas susirūpinimas dėl Indijos vaidmens kovoj su agresyviais komunistų užsimojimais.

LIETUVIAI TURI PASIRA- ŠYT, KAD EINA SAVA- NORIAIS

Paskutiniuoju laiku mobilizuojami į Sovietų armiją lietuviai verčiami pasirašyti, kad jie stoja savanoriais. Pasirašę tokius pareiškimus siunčiami į Koreją. Jau prieš kiek laiko buvo žinių, kad Korejoje yra sudaroma tarptautinė brigada, kuri numatoma panaudoti, jei karas Tolimuosiuose Rytuose dar daugiau išsiplėstų. Manoma, jog ir "savanoriai" iš Lietuvos siunčiami į tą brigadą.

ANGLIJŲ DAR SUMAZIN- TAS MĖSOS DAVINYS

Londonas. — Anglijoje, kur mėsos davinyms nustatomas pagal kainą, nuo šio mėn. 11 d. sumažinamas savaitei dar dviem pensais. Ligi šiol buvo savaitės mėsos daviny 1 šilingo 7 pensų. Churchillio vyriausybė, paskelbusi šį mėsos davinio sumažinimą, kaltina už tai buvusios darbių vyriausybės politiką. Savaitinis anglų mėsos daviny yra gero "Chop" dydžio.

EISENHOWERIS Į POLITI- KĄ NESILEIDZIA

Washingtonas. — Prez. Trumanui pageidaujant, iš Europos atvyko gen. Eisenhoweris, kuris su prezidentu ir Pentagono atstovais tarsis kariniais klausimais. Spaudos atstovams generolas pažymėjo, kad jis niekad jokių politinių ambicijų neturėjo, ir atsisakė bet kokių politinių klausimų pareikšti. Nurodoma, jog Europos ginclavime nors ir pasiekta tam tikros pažangos, bet Eisenhoweris nesąsiekta pažanga patenkintas.

LAIDOJA NUOGUS

Budapeštas. — Vengrijos Vidaus reikalų ministerijos įsakymu visi ligoninės mirę ligoniniai yra laiduojami visiškai nerūbų. Jų rūbai ir ir kiti asmeniniai daiktai, kaip žiedai, papuošalai, auksiniai dantys ir kit., perduodami ligoninės direktorijai kaip atlyginimas už palaikymą. Toks žmoniškumo jausmas įvedamas elgesys suklė visame krašte didelį pasipiktinimą, tačiau gyventojai yra bejėgiai užkirsti kelią šiems nežmoniškais metodams.

Po pusmečio anglai bandysią savo atominę bombą

Londonas. — Anglijos ministras pirmininkas Churchillis paragino atitinkamas įstaigas, kad būtų paskubinta vykdyti atominės energijos programą. Iš patikimų šaltinių buvo pranešta, jog galima laukti, kad maždaug po pusmečio anglai galės išbandyti savo pirmąją atominę bombą. Atominį tyrimų vadovą Churchillis paskyrė karo metu buvusį savo mokslinį patarėją lordą Cherwell.

Prez. Trumanas tariasi dėl demokratų partijos tolimesnės politikos su nauju partijos tautinio komiteto pirmininku McKinney.

SOVIETAI PRADEDA AKCIJĄ JAPONIJOJ

Tokio. — San Francisco Sovietams nepasirašius su Japonija taikos sutarties, visų buvo laukiama, jog jie netrukus imsis kokios nors akcijos. Ir tą akciją, atrodo, jie jau pradeda. Sovietų misijos Tokio nariai suorganizavo pasikalbėjimą su japonų parlamento atstovais ir pasikalbėjimo metu pasiūlė išplėsti tarp abiejų kraštų prekybinius santykius. Iš Japonijos jie norėtų pirkti pirmą eilę tekstilės ir lengvosios pramonės gaminių, o japonams siūlo iš Sachalino anglį, ir tai žymiai pigesne kaina, kaip japonai moka JAV. Apskritai Sovietai stengiasi sudaryti Japonijai taikyti didžiausio palankumo principus.

Kaip Sovietai numato sureguliuoti su Japonija savo diplomatinis santykius, kol kas nėra paaiškėję. Gal būt, kad jie pasiūlys pasirašyti su jais atskirą taikos sutartį. Tas klausimas japonams yra svarbus, nes Japonija suinteresuota ne tik prekybas su Sovietais, bet ir eile kitų klausimų. Ligi šiol, japonų skaičiavimu, Sovietai dar nėra paleidę 370,000 japonų karo belaisvių. Taip pat neišaiškintas klausimas Sovietų konfiskacijai Mandžurijoje japonų nuosavybės ir kitų daiktų. Dabartinė Sovietų misija Japonijoje turės nustoti veiksmus, kai tik įsigalios San Francisco pasirašyta taikos sutartis.

— Krašto apsaugos departamentas praneša, kad sausio mėn. skirta pašaukti 59,650 naujokų. Iš Korejos iki šiol grąžinta namo apie 110,000 karių.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

• Vakarų sąjungininkai ir Vakarų Vokietijos vyriausybė paskelbė, jog per šesetą derybų savaitę kol kas susitarta tik dėl taikos sutarties pagrindų. Dėl pačios sutarties paskirų dalykų dar nėra prieita susitarimo.

• Jugoslavijos diktatorius Tito spaudos atstovams pareiškė, jog karo atveju Jugoslavija kovotų Vakarų pusėje. Bet jis kartu pabrėžė, jog vidaus santvarkoje pakeitimų daryti nesiruošia, ir komunistinis teroras krašte būsias ir toliau palaikomas.

• Prez. Trumanas pasirašė įstatymą, kuriuo draugingoms užsienio valstybėms bus suteikta \$7,328,903,976 karinė ir ūkio pagalba.

• Komunistinė Čekoslovakijos vyriausybė apdėjo dideliais mokesčiais siunčiamus iš JAV dovanų siuntinius. Jau šių metų pradžioje buvo priimtas įstatymas, kad "gavėjui negalint įrodyti, jog jis paramos reikalingas", toki siuntiniai gali būti apmuitinti. Dabar tai pradėjus taikinti, paštuose auga tų siuntinių krūvos, nes gyventojai neįstengia sumokėti didelių muitų mokesčių.

• Austrijos vyriausybė kreipėsi į okupacinių kraštų vyriausybes, kad būtų atnaujintos Austrijos taikos sutarties derybos ir pagaliau baigta Austrijos okupacija. Ligi šiol jau buvo tuo reikalu daugiau kaip 250 posėdžių, bet dėl Sovietų užsispyrimo okupaciniai kraštai negalėjo dėl tos sutarties susitarti.

• Paryžiuje, prieš prasidedant Jungt. Tautų visumos posėdžiui, pradėjo pasitarimus JAV, Anglijos ir Prancūzijos užsienio reikalų ministrai. Kalbama, kad Jungt. Tautos ruošia naują nusiginklavimo ir šaltajam karui baigti planą, bet oficialiai ši žinia dar nepatvirtinama.

• Laukiama, jog Sovietai vėl pareikš turkams savo pretenzijas dalyvauti Dardanėlių kontrolėje. Manoma, jog tuo Sovietai bandys Turkiją, Graikiją ir kitus Viduriniųjų Rytų kraštus su laikyti nuo prisidėjimo prie Atlanto sąjungos.

• Sovietinės Vokietijos zonos prezidentas Pieck pasiūlė Vakarų Vokietijos prezidentui Heuss bendrą abiejų Vokietijos dalių atstovų konferenciją Vokietijos sujungimo reikalui. Taip pat jis siūlo bendrą okupacinių kraštų rinkimų kontrolę, bet ne Jungt. Tautų, kaip siūlo Vakarų Vokietija. Kartu Pieck reikalauja, kad Vokietija neįeityt į Atlanto sąjungą.

Korejoje pasiūlytos neutralinės zonos linijos: ištisinė juoda linija komunistų siūloma, juodais brūkšniais — Jungt. Tautų.

Korejos karo nuostoliai

Washingtonas. — Šio mėnesio 2 d. paskelbtais duomenimis, komunistų nuostoliai Korejoje JAV armija vertina 1,430,681 vyrų. Iš jų 168,346 yra patekę į nelaisvę. JAV nuostoliai yra pasiekę 95,000 vyrų žuvusių, sužeistų ir patekusių į nelaisvę arba dingusių be žinių. Bendri Jungt. Tautų nuostoliai siekia 313,711 vyrų žuvusių, sužeistų arba patekusių į nelaisvę.

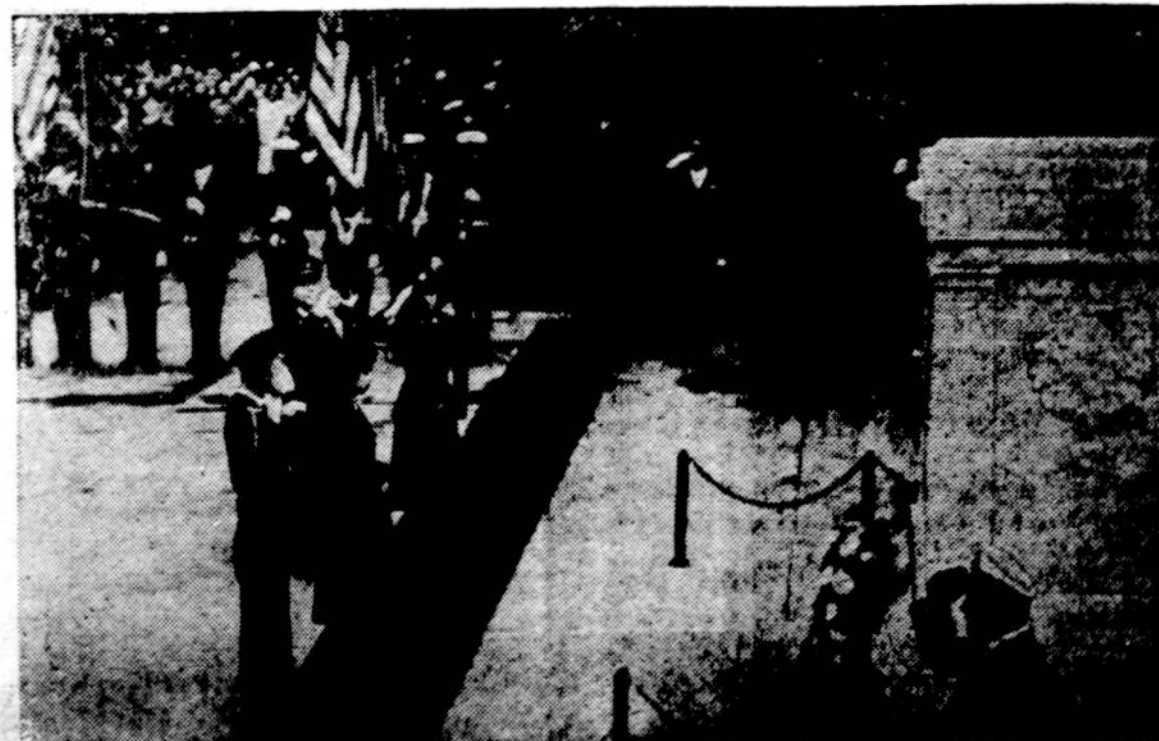
PRITARIA ITALIJOS SU- TARTIES REVIZIJAI

Washingtonas. — Valst. Departamentas paskelbė, kad JAV, Anglijos ir Prancūzijos pasiūlymumui, prisitaikant pasikeitusioms sąlygoms, pakeisti atitinkamai Italijos taikos sutartį jau pritarė Meksika, Brazilija, Pietų Afrika, Kanada, Belgija, Kinijos tautinė vyriausybė ir Graikija. Sovietai, Čekoslovakija ir Lenkija dar neatsakė.

GREIT ATOMINIUS GINKLUS GALES PANAUDOTI FRONTE

Washingtonas. — Po paskutiniųjų atominį ginklų bandymų oro pajėgų sekretorius Finletter spaudos atstovams pareiškė, jog artėja laikas, kada fronto kovose bus galima panaudoti įvairius atominius ginklus, ir JAV jau to yra beveik pasiekusios. Taip pat Finletter pažymėjo, kad JAV nematoma karo atveju bombarduoti miestus, bet naikins tik pramonę. Dabar vienas svarbiųjų uždavinių esančių, ruošiantis panaudoti naujus ginklus, turėti atitinkamą kiekį ir tinkamos konstrukcijos lėktuvų. JAV bombonešiai B-36 yra šiuo metu geriausios pasaulyje. Bet greit bus pagaminti ir nauji bombonešiai.

bombonešių tipai. Naują B-46 sprausminį vidutinį bombonešį JAV oro pajėgos gaus ateinančiais metais, o sunkusis sprausminis bombonešis B-52 bus baigtas bandymams dar šiais metais.

Anglijos princė Elzbeta ir jos vyras princas Filipas, atvykę į Jungtines Amerikos Valstijas, padėjo vainiką prie Nėdžamojo Karolio kapo Arlingtonso Nacionalinėse Kapinėse.

SIČLO OKUPUOTI BAHREIN SALA

Teheranas. — Komunistai suruošė demonstracijas, kurių metu išskė reikalavimą, kad Irano okupuotų Persijos įlankoj esančią Bahrein salą ir perimti ten esančias amerikiečių naftos įmones.

Bahrein saloje yra žymūs naftos šaltiniai, kur koncesiją turi Kalifornijos Standart Oil Company ir Texas Company (CALTEX). Ji yra 30 mylių nuo Irano ir 20 mylių nuo Saudo Arabijos. Anglų protektoratė ją valdo vietos šeichas. 1948 m. Irano parlamente buvo pasiūlyta paskelbti, jog Bahrein yra Irano suverenitete, bet toks nutarimas nebuvo priimtas.

Uždarytas Teherano universitetas

Teherano universitetą, kuriame jau ilgesnį laiką buvo varoma agresyvi komunistinė propaganda, vyriausybė nenurodytam laikui uždarė. Keli šimtai policininkų saugoja universiteto pastatus ir nieko į jį nebeleidžia.

TRICKSTAS PUSKETVIRTO MILIJONO BELAISVIŲ

Bonna. — Vakarų Vokietijos vyriausybė paskelbė, kad, praėjus pusšesčiui metų nuo karo pabaigos, dar trūksta žinių apie likimą pusketvinto milijono vokiečių karo belaisvių. Vokiečiai nori kreiptis į Jungt. Tautas, kad belaisviai būtų paleisti namo arba suteiktos žinios apie jų likimą nelaisvėje. Tai liečia daugiausia Sovietus, kur vokiečių žiniomis dar tebelaikoma daugybė karo belaisvių. Bet Sovietai skelbia, jog visus belaisvius jau paleidę.

Anglai gabeną naujas pajėgas į Suezą

Kairas. — Anglai savo pajėgoms Suez kanalo zonoje sustiprinti lėktuvais iš Libijos perkėlė dar 5,000 karių. Londone pareiškama, jog ateinančią savaitę anglų užs. reik. min. Edenas Paryžiuje susitiks su Egipto užs. reik. min. M. Salah El Din ir bandys tiesioginėmis derybomis rasti abiem pusėm priimtina sprendimą.

Komunistams padaryta didelių nuostolių

Saigonas. — Prancūzų karinė vadovybė Indokinijoje paskelbė, kad paskutiniųjų kovų metu komunistams padaryta didelių nuostolių. Tik vienas komunistų pulkas, puolęs prancūzus prie Dong Hoi neteko 250 vyrų užmūštų ir 500 buvo sužeista.

ARGENTINOS GAUČAI IR PERONAS

J. GOBIS

JAV yra vienintelis Amerikos kraštas, kuriame nėra prezidentas iki šiol nemėgino tapti diktatorium. Tuo tarpu kone kiekvienas Pietų Amerikos prezidentas gali būti laikomas savotišku diktatorium. Tai priklauso nuo to, kaip jis valdo, nors ir remiasi konstitucija, artima JAV. Pav., Meksikos prezidentas Gen. Diaz, valdęs diktatoriškai, to krašto istorijoje bemaž auginėmis raišiais įrašytas, o ilgametis (1829-1852) Argentinos prezidentas Juan Manuel de Rozas darė gėdą visam XIX šimtmečiui, nes buvo priėjęs iki to, kad važinėjo po Buenos Aires miestą, pasikinkęs į savo karietą jo režimui priešingas moteris. Vienas jo nuopelnas, kad išlaikė Argentiną nesuskilusia į kelias lilepūtiškas respublikas.

De Rozas buvo iškilyje dėl ypatingo Argentinos gyventojų charakterio. Argentiną kolonizavo ispanų ūkininkai, kurie čia virto vadinamais gaučiais — kaubojais. Nuolatinės kovos ir juos užgrūdino ir tam tikra prasme subarbarino. Jie įpratę pasitikėti vien savo jėga, savo drąsa; jie prarado ispanišką kultūrą, išskyrus kalbą, liaudies dainas ir religiją; nesirūpi nei skaitymu nei rašymu; daugumoje buvo analfabetai; negerbė jokių įstatymų, kurie buvo priešingi gaučių interesams.

Nors gaučiai ir labai buvo palinkę į anarchiją, bet vertino savo krašto laisvę. Kai anglai mėgino Argentiną padaryti savo kolonija, tai 1807 m. gaučiai išmetė juos iš Buenos Aires į jūrą. Ir tai padarė neturėdami net gerų patalynių, o tik gerus arklius, ietis ir kardus.

Argentinos gaučiams suvaldyti ir krašto vienybei palaikyti buvo laikinai reikalingas jų žmogus — genialus barbaras Juan Manuel de Rozas. 1852 m. patys gaučiai jį nuvertė, pasidavę šviesioms Domingo Faustino Sarmiento idėjomis.

JUGOSLAVIJA ISLEIDŽIA 12,000 VAIKŲ

Iki šiol Jugoslavijoje buvo iš karo likusių arba nuo tėvų atskirtų vaikų. Dabar Tito vyriausybė sutiko išleisti 12,000 vaikų, kurių tėvai gyvena Vokietijoje ar Austrijoje. Tai yra pačių jugoslavų ir vokiečių vaikai, kuriuos karas buvo perškęs ir nubloškęs į Jugoslaviją.

Palaukusių derybų vyksite palapinėje prie Panmunjono, tarp abiejų fronto linijų. Apie juos amerikiečiai karaliaus telefono. Vienas kinietis karys, nusisukęs, vėpso, ką amerikiečiai daro.

Jis savo publicistinėmis ir bestrastinėmis rašais kovojo prieš barbariškumą ir ugdė demokratine santvarką JAV pavyzdžiu. Tapęs Argentinos prezidentu Sarmiento, sakoma, padaręs perversmą Argentinos istorijai: barbariškos diktatūros pasidariusios negalimos.

Argentina vėliau priėmė milijonus europiečių, šviesesnių už de Rozos'o laikų gaučius. Patys gaučiai pasidavė kultūrai ir disciplinai ir, be to, paliko mažumoje. Daugumą Argentinos piliečių sudaro jau civilizuoti baltosios rasės imigrantai, įsikūrę daugiausia sostinėje ir didesniuose pramonės centruose.

Juan Peronas yra ne gaučių, o darbininkų iškeltas. Gaučiai ir gaučių kilmės pramonininkai yra kietesni eksploatatoriai, negu kai kurie JAV ar Kanados darbdaviai. Dėlto socialinis darbininkų gyvenimas Argentinoje iki Perono buvo gan liūdnas. Jam ir jo žmonai Evitai priklausė neabejotinas nuopelnas, kad Argentinoje atsirado geresni socialiniai įstatymai, ir tai be jokios marksizmo įtakos. Jie žymiai pagerino Argentinos darbininkų gyvenimo ir darbo sąlygas. Darbininkai tikrai vertina prezidentą J. Peroną ir jo pagelbininką Evą. Jiedu sociališkai disciplinuoja gaučių klasę ir tuo tarnauja Argentinos pažangai.

Jei JAV spauda Perono aiškiai nemėgsta, tai dėlto, kad Peronas eina į kraštutinį Argentinos nacionalizmą. Jis svaioja apie "Didžiąją Argentiną", kuri visais atžvilgiais prilygtų JAV ir pajėgtų ekonomikai ir politiškai vadovauti visai Lotynų Amerikai. Jei Peronas neturėtų tokių ambicijų, o jo partija nerodytų beprasmiškos neapykantos amerikiečiams, tai Perono diktatūra nebūtų taip atakuojama.

Meksikos prezidentas Calles savo metu buvo nepalyginti piktesnis diktatorius negu Peronas. Tačiau šio krašto spauda tada didelio aliarimo nekėlė. Nemaža "pažangų" laikraščių pritarė Calles režimui, kaip "smaugiančiam klerikalizmui".

Norėdamas parodyti, kad Argentina savarankiška ir nepriklauso nuo JAV politikos, Peronas pasikubino pripažinti Lietuvą Sovietų Sąjungai. Kai pasirodė, kad komunistai tokio mosto nevertina ir kartu su gaučiais dirba prieš jį, Juan Peronas kiekia suėmė ir Stalino agentus.

Dabar jis veda aitrų kovą dėl jo perrinkimo į prezidentus. Rinkimai parodytų, ar Peronas išlaikys valdžią, kuri Pietų Amerikoje tokia nepastovi.

Kamikių maskaras (Halloween parade) baigėsi panika, kai sprogo ir užsidegė namai rezidenciniame Belthoover kvartale. Pittsburgho gaisrininkai jau nebe maskaradiškai kovoja su gaisru. Sužeisti 29 žmonės. Sprogimo priežastimi manoma buvo prakiuręs dujų vamzdis.

Neatimkite BALFo

Keliaudami iš Muencheno pirmiausia pasiekėme Rosenheimą, apie 60 km nuo Bavarijos sostinės. Lietuvių čia gyvena į vokiečių ūkį pervažiuojant stovykloje. Apgrūviusios kareivinės daro neįkainojamą žalą. Mums atvykus, susirinko lietuvių būrelis, apie 30 suaugusių ir vaikų. Jie pasakojosi savo netikėtina skurdžias gyvenimo sąlygas. Išblyškę vaikučių veideliai, suvargusios moterys ir gaudūs ligonių žvilgsniai be žodžių patvirtina jų pasakojimo tikrumą.

Pirmasis pasakoja Jonas Majaura, 67 metų medžio pramonės apdirbimo darbininkas: — Šioje stovykloje, — kalbėjo jis, — gyvename vien už sienelės, apie 600. Vyrauja lenkai ir ukrainiečiai, lietuvių 30. Pusrūčiams gauname — viščiui dienai duonos 360-400 gramų ir kavos. Tai ir yra mūsų pagrindinis maistas. Pietums daržovių sriuba ir bulvės su padažu. Vakareis tris kartus į savaitę sriuba, 3 kartus sausas daavinys — po 50 gramų dešros. Šeštadieniais gauname apie 30 gramų sviesto. Maistas prastas ir maža, ypatingai blogai ligoniams. Ligonis, kuris negali valgyti virtuvės maisto, gauna DM 35, iš kurių turi ne tik visą mėnesį išsimaitinti, bet šviesą apsimokėti ir visas kasdienio vartojimo smulkmenas įsigyti. Besimaitiną bendroje virtuvėje gauna kišenpinigius — suaugę DM 10, vaikai DM 5. Daug ką nori žmogus už tas markes padaryti, bet susilopai batus, nusikerpi plaukus, nuperki muilo, batams tepalo ir tų pinigų nebėra. Antri metai nei vienas lietuvis negavome iš vokiečių nei rūbų nei apavų. — baigė senukas savo liūdną pasakojimą.

Užėjome į J. Majaurų kambarį. Kambarys apie 20 kv. m., pertvertas kartono sienėmis. Lova, kedutė ir stalas sudaro visą kambario inventorių. Tas pats vaizdas už sienelės, kur gyvena Majaurų dukterė, su 22 metų sūnumi. Išsikalbam su jos sūnumi, jaunu ir stipriu Voveriu Benediktus.

— Mes jaunieji, — pasakojo jis, — jaučiamės dar labiau skriaudžiami, dar labiau mūsų sunkaus likimo prislėgti. Emigruoti maža beturiu vilties, nes sukliuvau, o čia darbo gauti negaliu. Praktiškai vokiečiai užsieniečių į darbą neįima. Vakar, nuėjus į darbo įstaigą, paskyrė į vieną medžio apdirbimo įmonę. Nuėjau. "Ne, nereikia, — sako, — jokių būdu negalima priimti." Bet priėmė po manęs atėjusį vokiečių. Esu buvęs metalo apdirbimo fabrike, plytinėje, statybos įmonėje, visur tas pats — "ne, neturime jums darbo". Iš visų stovyklos gyventojų tik pora tėra dirbančių, ir tai atsitiktiniai darbus.

Pasveikinu O. Miškinę, naują išrinktą Rosenheimą seniūną, ir paklausiu, kokios ji nuomonės apie BALF organizaciją, ar reikalinga ji iš viso.

— O kas šelpa ligonius, senelius, nuskaustuos, be giminių, apeistuos ir nelaiminguos? — paklausė ji savo ruožtu. — Pavieniais, individualiais paketais iš užjūrio, gali sušelpi tik patys artimieji, giminės — vaikai, broliai, seserys. Kiti, kad ir pasizada šelpi, bet vienam atsibosta, kitas pamiršta, o vargšas lieka be pagalbos. Ligoniams reikia nuolatinės šalpos.

Kreipiausi dar kartą į senuką Majaurą, ką jis galvoja apie BALFą, ar toks iš viso reikalingas.

— E, kad tamstelių ir niekus klausinėsi, — skaidriu balsu atsako senukas. — Mums šiandien linksma diena. Nors aš dar nežinau, kas tame BALF vežime, bet žinau, kad po kelių savaičių vėl socialiai pavalgysiu. Kiekvienas tešlos gabaliukas gi augina mėsa.

Ona Valkevičienė, 3 vaikų motina, vyras žuvo 1944 m. apkašus kasant, negalinti emigruoti dėl vaikų nesveikatos, paaiškina: — BALF reikalingas, kad išlaikytų mūsų gyvybę. Kas reguliariai sušelpa mano plaučiais sergančią dukterį? O sūnelis Juozas, irgi buvęs sanatorijoje, turi sukalkėjimą. Iš kur gaušiu papildomo maisto jam?

Ją pertraukia Ona Simonienienė, senutė, jos vyras 84 metų ligonis. Ji prideda: — Kiekviena BALF dovana mums yra dangaus palaima. Kaip gražios buvo dienos, kai BALF dalino sviestą ir sūrį! Baisu ir galvoti, jei neliktų BALF.

Būtinai turėjau išklausti ir Mortos Melulytės nuomonę, kuri ypatingai pabrėžė BALF reikalingumą šiuo metu, kada IRO nieko nebeduoda.

— Gi liksime nuogi, jei niekas nesirūpins, — užbaigė Melulytė. Padalinę atvežtas gėrybes, iš jų pranešė, kad vaikai nusavinami ir niekuomet savo tėvų nebematys. Iš tos prieglaudos vaikai bus nugabenti į kitą vietą — gal net į Rusiją.

Apžiūrėjęs Lają, gydytojas tarė: "Mažas vaikelis — 2000 florintų."

Galima sau įsivaizduoti, kas buvo, kai vaikelis buvo nuo motinos paimtas. Motinai buvo išduotas šio turinio raštas: "Matys — Rakosi vaikų prieglauda liudija, kad Istvan Nagy, gim. Kovac, I. Moterų Liaudies kariuomenės pulko savanorė, atidavė už 2000 florintų savo dvejų ir pusės metų sūnų Lajos. Ji išsižadėjo drauge visų motiniškų teisių. Csepel 1951 m. gegužės 31 d."

Ta nelaiminga motina nutarė apeisti savo tėvynę, ir jai pasisekė pabėgti į Austriją.

Dr. J. Januškevičius

Dr. J. Januškevičius

Dr. J. Januškevičius

Dr. J. Januškevičius

Dr. J. Januškevičius

Dr. J. Januškevičius

Dr. J. Januškevičius

Dr. J. Januškevičius

Dr. J. Januškevičius

Dr. J. Januškevičius

Dr. J. Januškevičius

Dr. J. Januškevičius

VAIDUOKLIAI PRIE ŠALTINIO

E. VALANCIUS

Kelias šaltinio vardas

Važiuojant iš Žemaičių Kalvarijos į Platelių, trečiame kilometre, kairios pusės atšlaitėje veržiasi šaltinis. Aplinkui glaudžiasi vėslūs medžiai ir stengiasi pamerkti šakas. Šis šaltinis keistai pavadintas. Kai žiema suakusto upės ir pelkes, ten šeškai susieina atsigeri. Žmonės ir pavadino Šeško šaltiniu.

Jis žinomas ne tik vietos gyventojams, bet ir tolimiems praeiviams. Čia girdo arklius ir net vidurdienį apsidairo, ar neišlys kokie vaiduokliai.

Gaivindamasis tyru vandeniui, pasiklausk vietinių žmonių, o jie tuoj papasakos visoklausius parduotuvę. Jie bus įdomūs, bet šturpas vis tiek tavę nukrės.

Senas dvaras

Netoli šaltinio šiaurės pusėje matosi apeista sodyba, apaugusi šimtametio ąžuolais, liepomis. Nuo senų neatmenamų laikų šią vietovę vadina Girkonte.

Didieji medžiai ir išlikę pastatai liudija, kad čia kadaise būta didelio ir gražaus dvaro. Seni žmonės pasakoja, kad baudžiaivos laikais ten gyveno žiaurus ponas.

Linksmai puotavo, dienų dienas liejo vynelį upelais ir jėga atsivedavo baudžiauninkas, mergaites, kad šios jį "linksmitų."

Baudžiauninkams nubauti buvo įtaisytos patalpos. "Nusi-kaltėlių" išrengdavo ir paguldavo į geldą, kad mušamas nesiblaškėtų. Ponas pagal savo nuotaką paskirdavo bausmę, kiek rykščių įkirsti. Jei matydavo, kad bausmės vykdymas per švelniai kerta, tai tarnai jam įkredavo.

Mano senelis dažnai prisimindavo savo tėvą, kuris buvo dvaro baudžiauninkas. Jis turėjo vilkti iš Šeško šaltinio vandenį visam dvarui. Kartą, didelių pūgų metu, jis neatnešė tiek vandens, kad jo užtektų virtuvei ir šunų vonei. Už tai ponas nubaudė jį. Gavo tiek rykščių, kad kelias savaites sirgo. Pasveikus jį ponas iškeitė

su Gegrėnų dvaro baudžiauninku. Ten dvaras buvo kur kas didesnis ir baudžiauninkų daugiau turėjo. Naujasis ponas "patarė" jam vesti vieną baudžiauninko dukrą. Už tai ponas pavedė jam valdyti stambų ūkį. Taip jis ir sulaukė baudžiaivos panaikinimo, ir ūkis likęs jo nuosavybėje.

Girkontės dvare iki paskutinių laikų buvo didelis apgrūvęs malūnas. Priešais tyvuliavo tvenkinys, kurio viduryje kyšojo kalnas, apaugęs dideliais medžiais. Nuo senų laikų ten buvo ponų kapai.

Baisus juodas jautis...

Daug kas pasakoja, kad pas Šeško šaltinį nuolat vaidendavosi amų ponų sielos. Vienas sutikęs be galvos elgetą, einantį keliu. Kitas matęs taip pat elgetą, bėgantį vandenį. Pasveikinus katalikiškai, elgeta staiga išnykdamas ir medžiose pakildavo baisus vėjas.

Trečias pasakoja, kad matęs juodą jautį, bėgantį šaltinyje. Norėjęs parsivesti namo, trenkė keletą kartų su lazda, bet jautis nė iš vietos nepajudėjęs.

Kartais vidurdienio tyloje pasigirdavo sunkūs dejavimai, beviltiškos aimanos. Bet tai buvo senais senais laikais. Praėjo daug žmonių, daug kartų prakeklavo, ir vaiduoklius pradėjo pamiršti. Ir anuose dvaruose nebebuvo jokios baudžiaivos ir jokių piktų ponų.

Bet dabar vėl nauji "dvarai" — kolchozai — ir nauji ponai, jie keliauja pro tą patį Šeško kur kas žiauresni, ten sėdi. Ir šaltinį ir dairosi, ar nepasivaidens. Ne, ne vaiduokliai, bet partizanai, šio šaltinio, mūsų senovės sargai!

Žuvo skautas sniego pūgoje

Pereitą savaitę prie Camp Roosevelt, Me. išskylančius skautus užklupo sniego pūga. Penki skautai žvarbiame ore praleido naktį miške. Elnių medžiotojai juos ryte surado, deja, vienas jų — Ledyard Dunlop, 11 metų, buvo miręs nuo pervargimo vieną valandą prieš juos surandant.

Lietuviškos Spaudos Centro Vajus

MALONUS LIETUVI-E, savo dosnia auka paremk

NAUJĄ LIETUVIŲ RELIGINĮ, TAUTINĮ BEI KULTURINĮ CENTRĄ

LIETUVOS PRANCIŠKONŲ VIENUOLYNĄ

680 BUSHWICK AVE., BROOKLYN 21, N. Y.

Prie vienuolyno kurtas

Lietuviškos Spaudos Centras

su

moderniška spaustuve, knygų leidykla

Naujajame Spaudos Centre spausdinami Pranciškonų leidiniai:

1. "DARBININKAS", dukart savaitėje išeinąs ir plačiai Amerikoje skaitomas laikraštis.
2. "A I D A I", pasaulio lietuvių mokslo, literatūros bei meno ir visuomeninio gyvenimo žurnalas.
3. "SV. PR. VARPELIS", religinio - patriotinio pobūdžio laikraštis.

Taip pat kiti lietuviški žurnalai "ATEITIS", "KARYS", įvairaus turinio knygos ir mokykloms reikalingi vadovėliai.

Vienuolyno pirkimo skoloms padengti, naują lietuviškos spaudos centrą išlaikyti —

REIKALINGA VISŲ AMERIKOS LIETUVIŲ TALKA IR PARAMA

Už kiekvieną, nors mažiausią auką, pranciškonai bus amžinai dėkingi. Naujajam Pranciškonų vienuolynui ir Spaudos Centrai aukas prašome siųsti šiuo adresu:

FRANCISCAN FATHERS, VERY REV. PROVINCIAL
680 Bushwick Ave., SUPERIOR
Brooklyn 21, N. Y. Kennebunk Port, Maine.

Darbininkas

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly

BY FRANCISCAN FATHERS

Reentered as second class matter at Brooklyn, N. Y. May 25, 1951, under the Act of March 3, 1879, originally entered as second class matter at Boston, Mass., September 12, 1915.

SUBSCRIPTION RATES

Domestic yearly	\$5.00	Amerikoje metams	\$5.00
Brooklyn, N. Y.	\$5.50	Brooklyn, N. Y.	\$5.50
Half year	\$3.00	Pusel metų	\$3.00
Foreign	\$5.50	Užsienyje	\$5.50

680 Bushwick Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.Redakcija—Glenmore 5-7281
Administracija GL. 5-7068

ATOMINIAI SPROGMENS

Kai pirmos atominės bombos susvilino du Japonijos salų miestus, visu žemės rutuliu nuėjo ne tik tai jų skardus garsas, bet ir šurpūs drebuly sukrėtė žmones: karšta pasidarė net buvusiems toli nuo Japonijos krantų. Bilini salų bandymai, be žmonių aukų, praėjo jau kiek šalčiau, bet vienas anglų ekspertas, matęs milžiniškus atominis debesis kaip jie su ugnimi skrodė dangų, sukaustomės lūpomis prasiarė: „Kad tai žmonių žinotų, kokią baisią gamtos jėgą ji pasigavo Ar besuvaldys?“

O sakoma tai buvo dar tik šautuvo šūviai prieš patranką, palyginus su tuo, kaip sprogs dabar atominės ir vandenilio bombos. Jos ir mažesnės ir keliaropai stipresnės. Jų turi ir ne vienas kraštas. O jei kas neturi ar slepia, tai už gerus pinigus suras ir savo metu parodyti. Nebuvo dar tokio išradimo, kuris nebūtų apėjęs viso žemės rutulio.

Atominė bomba, gimusi Amerikoje, bet svetur nukeliavusi, gali čia grįžti jau nebe viešnia, o priešu. Jam pasitikti žmonės mokomi, o atominės bombos dar tobulinamos. Ir paskutiniai bandymai Nevados dykumoje parodė, kad galima trenkti taip smarkiai, jog žemė drebės už kelių dešimtų mylių. Ar nedrebą dėl to žmonių žirdys?

„O kad žmonija žinotų, kokią baisią gamtos jėgą ji pasigavo!“ Jai leista tai daryti. Jai net privalt gamtą užvaldyti ir sau palenkti. Tam žmogus ir buvo sustiprėjęs. Tačiau jis nebuvo iš Dievo rankos išleistas, kad patį save ir kitus žudyti. Bet tai jau nepriklauso nuo atominės bombos, o nuo žmogaus nusistatymo — pikto jo polinkio. Piktas žmogus ras būdą kitą žudyti ir Kaino buožę, jei negalės jo sudeginti atominė kaitra. Taip jis darė seniau, kai dar urve gyveno, ir taip elgiasi dabar, kai jau po orą skraiduoja su galingomis bombomis. Jei nepanaudos jų viena valstybė, kuri gins, tai panados kita, kuri visus puola. Ji dar laukia tik dūlio, kad kitų nepersveria. Piktas taip pat yra gudrus: galvos savo neikla ten, kur ji gali nusiristi. Jis dar apsimauja taikais ir gero žmogaus kauke. Taip kartu su stipriais atominiiais dūžiais dar stipriau skardai „taikos balsai“ iš visų Maskvos vamzdžių. Sutalkyti jie pasaulio negali, nes neapykanta pagrįsti. Ar atominė bomba padės tai atlikti?

Galimas daktas, kad ji padės daug kam susijungti kapinėse. Tos gamtinės jėgos, kuri vadinasi mirtimi, dar niekas nepasigavo ir nenugriebs. Čia yra riba, kurios žmogus neperžengia. Savo basiais išradimais jis tik arčiau prie jos priartėja, o ten randa savo Kūrėją, kuris davė galią žmogui gamtą pasikinkyti, bet nedavė teisės piktaisi siuati. Kol iš nusikaltimų kelio — nesiskaitymo su Dievo įstatymais — nebus išėita, nėra ko tikėtis, kad baisios bombos nekristų. Dėlto visas pasaulis dabartinio popiežiaus ir raginamas atsigrežti į Dievą. Kas iš to šaiposi, grėitina atominių gaisrų.

AGRAZONAS

— Tarybinė tėvynė gyvena kapitalistinio apsupimo laikais, ir tai trukdo jos darbo liaudžiai sparčiai vykdyti bolševikinę naujo gyvenimo statybą. Kapitalistinės siurbelės nori pasmaugti mūsų pažangiausią pasaulį kolektyvinį ūkį ir bando jam visai pakenkti. Dėl to ir su įvairiais trūkumais tenka susitikti. Bet iš kalbėjusių mūsų draugų matome, jog tarybinė liaudis dega dideliu patriotizmu ir pasirodusi prieš puolimus atrenkti nuolatiniu mūlo dauginimu ir gamybos didinimu pažadais. Dėl to aš siūlau pasiūti draugui Stalinui sveikinimo telegramą ir, pareikšdami jam mūsų dėkingumą, pranešti šiuos mūsų įsipareigojimus: laukinkitės, gyvulininkystės bei kitose kolūkinio darbo sektoriuose dirbti vieną valandą daugiau ir įdirbį skirti kovai su kapitalistiniu apsupimu, šių metų duokles išpildyti dvidešimt procentų viršum plano ir ligi raudonųjų gurguolių suorganizuoti talkas ir pataisyti viršum plano dvidešimt procentų kelio. Ura draugai Stalinai!

Visiems atsistojus šaukiant ura ir plojanč, vienu balsu draugo pirmininko pasiūlymas buvo priimtas, sugiedotas tarybinės tėvynės himnas ir tuo iškilmingoji

čia rašysiu apie tai, kaip kaitaliojosi Lietuvos plotas nuo 1920 m. vidurio iki 1945 m. pabaigos. O jis nuostabiai dažnai keitėsi. Metraščių, kalendorių ir šiaip straipsnių gamintojai dabar turi progos pasirinkti. „Lietuvos Žemės ūkis ir Statistika“ (Dillingen, 1948) pasirinko 1940 m. pabaigos ribas ir todėl Lietuva išėjo be Klaipėdos ir be rytinių pakraščius. „Tremtinio Kalendorius“ 1951-52 m. pasirinko 1939 m. spalio mėn. plotą. Tai jau iškrito iš Lietuvos net ir švenčionys, dieveniškis ir druskininkai.

Visi Baltijos respublikų žemėlapi, jei prie jų prideda ranką latvis ar net estas, beveik visuomet išbraukia iš Lietuvos Klaipėdą ir Vilnių. Kaip gi dabar susigaudys šioje faktų maišaty eilinis skaitytojas ir liuanistikos kursų jaunas mokinys? Ruošiamas stambus ir gražus (1:500,000) Lietuvos žemėlapis mokykloms, įstai-goms ir kambarių sienoms papuošti. Jį ruošia žymus mūsų kartografas pulk. Juozas Andrius Bostone. Šiame žemėlapy jau bus išvengta tendencijų klaidų vis mažinti Lietuvos plotą.

Sio straipsnelio autorius š. m. rugp., rugs. ir spalio mėn. aplankė keletą svarbių lietuviškų centrų tarp Chicago ir Atlanto ir visur su žymesniais lietuvišiais užvedė kalbą apie Lietuvos sienas: ir jis patyrė, kad visuomenėje nėra jokio noro atsisakyti nuo esamų sutarčių sienų klausimu su Latvija 1921 m., su Rusija ir Gudija 1920 m. Taipgi priimama domėn ir Potsdamo linija, 1945 m. nustačiusi provizorinę ribą Mažajai Lietuvai, nors ir nevisai tiksli. Sovietinės Lietuvos ir koalicinės Lenkijos vyriausybės susitarimas 1945 m. gale dėl ribų Suvalkijoje laikomas tik provizoriniu, nes labai trokštama sugrąžinti Lietuvai mažą, bet tautiškai svarbų sklypą Seinų-Punkso ruože. Bet praktiškai politinei kartografijai reikia juk ribų pagal Lietuvos nesulažytas sutartis, ypatin-gais ženklais pažymint mums pageidaujamas pataisas.

1951 m. spalio 7 d. „Naujienu“ redakcijos patalpose buvo susirinkę ALT, Lietuvos Sienu Komisija ir Lietuvių Profesorių Sąjungos atstovai (jos pirm. Dr. A. Gylys). Iš klausė referato ir ilgai svarstė įvairius Lietuvos sienų aspektus, šiame susirinkime jie nutarė praktiškos geografijos ir kartografijos tikslams taikyti tik sutarčių jau nustatytas Lietuvos ribas, būtent apiman-

šventės dalis buvo baigta.

Po trumpos pertraukos prasidėjo meninė dalis. Komjaunimas ir meninės savišveikos būreliai pradėjo demonstruoti savo dainų, muzikos ir šokių programą.

Pertraukos metu visiems pradėjus daržinėje judėti, Pirožkovas buvo atskirtas nuo Kapyrinės ir prie jos prisiskuto Širiakovas. Tai Pirožkovui nepatiko. Tasai kalbės vaikas, vietoj saugojęs, kad kokie kenkėjai negrobystų liaudies turto, matyt, buvo pasiryžęs čia sukeltis apie mergas. O kai viršininkas su bobom vajojasi, tikriausiai ir sargybiniui kur nors po šieno kupeta su Kac-nova, Mežneva ar kitom tokiom prie vyrų prisivilusiom mergom meilinais, gi liaudies turto grobystojai varpas skina arba šieną vagia. Toks elgėsi labai įžeidė Pirožkovo tarybinį patriotizmą. Bet dar smarkiau jam idūrė, kai jis pamatė, kad tasai prakeiktas bobius, prikišęs iškirmijusias dantimis snukį, Ninai kužda kažką į ausį, o ta patenkinta kikenė. Nelabai jis dabar ir bežiūrėjo, ką ten savišveikos būrelis rodo, o tik paslapčiomis žvilgčiojo, ką veikia Širiakovas su Kapyrina. O tie, pasinaudodami maža pertrauka, kai reikėjo užžiebtį lempą, net išėjo į lauką, matyt, pakvėpuoti vakaro oru.

Tai pastebėjęs, Pirožkovas pradėjo pro atviras duris sekti, kur jie eina. O paskui, kai Širiakovas su Kapyrina toliau paėjo, ir jisai išslinko į lauką.

Širiakovas su Kapyrina pradėjo vaikštinėti arčiau daržinės. Bet paskiau nuėjo tolyn ir pasuko prie tarybinių darbuotojų gyvenamo namo, kuriame ir jinau turėjo kambarį. Tai Pirožkovą jau nebe juokais supykino. Jis nirtu jau ne tiek ant Širiakovo, kiek ant Kapyrinės — kad tik pasitaikė vyriškas kaklas, tai sterva ir kabina-si! Jį ėmė pagunda tyčia įeiti, užklupti besimeilinančius ir sugadinti užplanuotą malonią praleisti vakarą. Kad kitam, gal būtų taip ir padaręs. Bet su Širiakovu į tokius juokus leisti nelabai buvo drąsu. Tasai emvede šuo pas-kui dar taip įkū, kad nė neišsilažys. Bet ir šiaip praleis-ti šį dalyką jam Pirožkovas nenorėjo.

Apsidairęs, ar kas netoliese nevaikšto, jis apėjo namą ir sustojo ties Kapyrinės langu. Bet negalėjo nieko pamatyti, nes ir jos kambario buvo lygiai tamsu, kaip ir

Lietuvos plotai ir gyventojai

Kas apie tai žinočia rašytojams, perrašinėtojams ir skaitytojams

DR. KAZYS PAKSTAS,
Duquesne University,
Pittsburgh, Pa.

99,350 kv. km. arba 38,363 kv. mylias. Tą plotą turėtų labiausia pabrėžti visi mūsų spaudos leidiniai ir visos mokyklos.

Minėtasai ALT susirinkimas, kaip ir visa lietuvių tauta, šiandien juk negali dar būti tikri, kad visos dabartinės sutartys su kaimynais išliks nepakeistos būsimoje, dar toli-moje, taikos konferencijoje. Mes norime mažų pataršų, bet kai kurie kaimynai gali užsimanyti ir didesnių pataisų, liečiančių valstybių ribas. Potsdamo nu-tarimas net nemini, kad Ma-žojoji Lietuva privalo būti su-jungta su D. Lietuva. Bet ir Klaipėda, 1919 m. atskirta nuo Vokietijos, juk negreit dar pa-

tapo Lietuvos Respublikos da-limi. Sienos dar gali keistis, bet mes neprivalom patys jau dabar Lietuvą kaimynams par-celiuoti ir ją mažinti.

Lietuvos gyventojai

Dabartiniu metu visa Lietu-va yra paprasta Rusijos kolo-nija, kur vykdoma rusų kolo-nizacija ir senųjų gyventojų išnaudojimas, sprespauda ir net likvidacija. Lietuvių tautos žemė tapo rusų padalinta į tris politinius vienetus:

	Plotas:	Gyventojai 1941 m.	1 kv. km.
Sovietinė Lietuva	65,197 kv. km.	3,238,000 gyv.	50
Gudijai priskirta	18,303 kv. km.	862,000 gyv.	37
Mažoji Lietuva	15,800 kv. km. ca.	1,000,000 gyv.	64
Visa etnogr.			
Lietuva	99,350 kv. km.	5,100,000 gyv.	52

Genocido vykdymas Lietuvoje pradėtas rusų 1941 m. birželio mėn. Jis buvo tęsiamas ir naciams okupavus Lietuvą ir buvo taikomas daugiausia žy-dams: jų žuvo apie 200,000. 1944 m. rusai vėl atnaujino genocidą ir jį tęsia net ir da-bar; jie genocidą, matomai, tęs ir ateity. VLIKo surinktomis informacijomis Sovietinė Lie-tuva iki 1951 vidurio yra nus-tojusi apie 800,000 žmonių, ku-rių dalis dar tebėra gyvi iš-trėmimo. Žinoma, gyvi tebėra ir tie lenkai, kurie renatriavo Lenkijon iš Lietuvos. Nežiūrint

baisių žudymų ir tremimų, gy-ventojai vis dėlto vedasi ir dauginasi ir turi gal būt beveik normalų prieauglį. Apytikslais daviniais šiuo metu Sovie-tinėje Lietuvoje dar gali būti (1951 m. gale) apie 2,500,00 jos senųjų piliečių: Sovietų en-ciklopedija skelbia, kad Sov. Lietuvoje esą apie 3,000,000 gyv. Bet tai tur būt su laiki-nais rusų kolonistais ir gausia policija bei administracija. Lie-tuvių procentą Sov. Lietuvoje rusai skelbia esant 85% pagal tai išeitų, kad Sovietų Lietu-voje yra dar 2,550,000 lietu-

Lietuviškas „Neapolis“ Baltijos pamary

Sovietinėje Lietuvoje	2,500,000 gyv.	38
Mažojioje Lietuvoje	100,000 gyv.	7
Gudijai priskirtoj daly	600,000 gyv.	32
Visoj etnogr. Lietuvoje	3,200,000 gyv.	32

32 gyv. 1 kv. km. tai atatin-ti visi lietuvių laikraščiai šį ka Latvijos prieškarį gyven-tojų tankumą. Gi Estijos tan-kumas buvo 24 ir Suomijos 10.

Pastaba: Būt labai gerai, jei

Lietuvos plotas tarp 1919 ir 1946 m.

1920-1924 m. tarptautinių sutarčių nustatytas plotas	88,111 kv. km.
1920 m. spalio mėn. lenkų kariuomenės įsiveržimu sumažintas Lietuvos plotas (Vilniaus netekus)	55,670 kv. km.
1939 m. kovo 22 d. vokiečiams pagrobus Klaipėdą liko	52,822 kv. km.
1939 m. spalio 10 d. atgauta Vilnios dalelė, 6,880 kv. km.	59,602 kv. km.
1940 m. rugp. 3 d., Gudijos atstovams pasūlius, grąžinta trys sklypeliai (2,647 kv. km.) su švenčionimis, Dieveniškiu, Drus-kininkeis	62,249 kv. km.
1941 m. vokiečiai atėmė Druskininkus ir Dieveniški, o pridėjo Ašmenos ir Svierių apskrit. 67,19 kv. km.	
1944-1945 m. sugrįžę rusai atėmė Ašmeną ir Svie-rius, bet sugrąžino Klaipėdos kraštą 65,197 kv. km.	
1945 m. Potsdamo konferencijoje rusai atskyrė Mažąją Lietuvą su Karaliaučium (15,850 kv. km.), pasiryžę padidinti Sovietinę Lietuvą	81,047 kv. km.
Tai gi visa sutarčių atribota etnografinė Lietuva, su Gudijai laikinai prijungta dalimi 18,303 kv. km.), bet be Suvalkų tri-kampio	99,350 kv. km.

kituose, kurių gyventojai buvo išėję į šventę. Kooperatyvai dar neparvežus lempų, ji gal taip pat neturėjo dar kuo žibinti.

— Ak, balandėliai, tai jūs ten tamsoj burkuojate! Reikia jus truputį pabaityti,— nusprendė jisai.

Tuo tarpu daržinėje programos numeriai sekė vienas kitą, sukeldami vis didesnį pasigėrėjimą, ypač tarybinių darbuotojų ir naujai atvykusių pagalbon iš bro-liškų respublikų. Jie čia, besiklausydami tų pačių visoj Sąjungoj dainuojamų dainų, pasijuto visai kaip namie. O kai komjaunimas pašoko kazoką, tai jaunesni daržinės pakraščiais net patys pradėjo suklotis ir mėginti „prisedušką.“ Bet savišveikos būreliui pabaigus kolektyvinio darbo šoki ir pradėjus traktorininkų šoki stai-ga daržinėje pradėjo darytis šviesiau. Tik visi tiek buvo susidomėjęs programa, kad atkreipė dėmesį tik tuomet, kai jau visai storiškai daržinė nušvito.

— Gaisras! — iškišęs pro duris galvą ir apsidairęs, sušuko kažkuris kolūkiečių.

Tai išgirdę, visi, kas tik gyvas, užmiršę programa, tuojuo šoko pro duris ir pasileido prie degančio namo. O kartu su kitais bėgo ir Pirožkovas. Bet stengėsi ir pama-tyti, ar jau išbėgo lauk Širiakovas su Kapyrina ir koki jie snuki padarė, kai pamatė, jog kulnai svela.

Tiedu, matyt, taip pat greit ugnies nepastebėjo. Jie lauk išnėjo, tik išgirdę atbėgančios minios riksmą, ir ge-rokai sumišo, kai tiesiai prieš visą būrį pro duris išgruo-vo. Tai Pirožkovui patiko. Bet Širiakovas greit susigrie-bė.

— Na, ko sustojot? Gesint, zelona mat, ar nema-tot, kad tarybinis turtas dega! — suriko jis.

Bet pats, palikęs ir Kapyriną, nukūrė prie savo sargybinių, skubėdamas organizuoti gaudymą, nes čia tik-riausiai turėjo būti darbas kokių buržuazinių nacionalis-tų, kurie, matyt, norėjo sutrukdyti tarybinę šventę. Rei-kėjo tuojau siausti visą kolūkio apylinkę ir apieškoti, ar nepavyks piktadarį sučiupti.

Tuo tarpu kitam kolūkio gale pasigirdo aliarmo trimtas, kuris šaukė visus ugniagesius gesinti gaisro. Tad ugniagesių komandos nariai, kuriai priklausė visi

jaunesni vyrai, palikę degantį namą, kiek kojos neša pasileido ugniagesių posto link. Aliarmo trimtą išgirdę, jie turėjo kuo skubiausiai vyksti ten, kad galėtų planingai ir organizuotai stoti kovon su ugnimi. Bet ten dar nebu-vo kam juos tvarkyti. Kadangi tai labai atsakingos pa-reigos, ugniagesių vadovybė sudarė ypatingai patikimi tarybiniai darbuotojai. Bet dabar degė jų pačių butai. Tad jie nelaukė, kol ugniagesiai, pasinaudodami prieš-ka-kine tarybine gaisrų gesinimo technika, ugnį užgesins, bet skubėjo patys ir kitus ragino nešti lauk arba bent mesti pro langus kambariuose esančius daiktus. Tik jie nespėjo nė apsidairyti, kaip neliko kam jiems padėti. Vi-si išlakstė atsinešti gaisro gesinimo priemonių. Pagal visiems privalomą gaisrų gesinimo instrukciją, gaisro atveju pirmoji eilė turi būti gelbstimas kolektyvinis tur-tas, o tik paskui privatinis. Tad jie ir nubėgo atsinešti kibirų degančiam namui gesinti, privatinį tarybinių dar-buotojų turtą palikdami jiems patiems gelbėti. Pagaliau kiekvienas brangina sąžiningo tarybinio piliečio vardą. Tad nelabai norėjo ir kišti nagus prie svetimo turto. Dar paskui turėsi nemalonumų, kai tavo išneštas koks nors daiktas maišytų pražus. Geriausia, kai patys savi-ninkai su savo daiktais susitvarko. Juo labiau, kad daug tų daiktų buvo jų pačių, partijai paraginūs, kaip per-teklus perleisti naujai atvykusiems baldais, indais ir kitais reikmenims parūpinti. Tuo būdu atkrito reikalas iš tolimesnių tarybinių sričių gabenti tuos daiktus, ku-rių vietoje buvo pakankamai, buvo pabrėžtas visų tarybinių piliečių broliškumas ir pareikšta padėka tarybinei tėv-ynei, kuri ne tik atsiuntė bolševikinei statybai pagelbin-ky, bet tuojuo kapitalistų nuolatini kraštą ir sušėlė dau-gelio šios šalies žmonių dar net neragautais aukštos ko-kybės arbūzais. Dabar tokiom tapo ir ugnies išneštam daiktui pražuvus, naujam jo savininkui gali susidaryti tarybinį pilietį labai įžeidžias įspūdis, kad ji kur nukišai savo reikalams ar norėdamas išspekuliuoti.

Vis dėlto, kas spėjo, išmetė lauk, o su kitais daiktais susidoroti palikę pačioms su vaikais, ugniagesių vadovai pabaiga 4 psl.

Šv. Kazimieras Hollywoode

Visos girios Kalifornijoje, prie Pacifiko krantų, yra tarsi šventos, mat jų čia labai maža. Gal dėlto kiek krumokšniais apaugę Los Angeles šiauriniai pakraščiai jau nuo seno kai kieno norima vadinti šventomis giriomis, nors Hollywoode tikroji prasmė yra Dygiųjų Palmių miškas. Šventumo čia ir nedaug. Nors nuodėmės nesilieja gatvėmis, bet jos labai garsinamos pirmuos laikraščiu puslapiuose, filmų ekranuose, kavinėse ir pramogų vietose. O vis dėlto šiemet Hollywoode žymiai pašventėjo.

Skaistasis karalaitis šventas Kazimieras užėmė lietuvių šventovės bokštą ir iš čia žvelgia į Hollywoode gatves, kviečia praeivius susikaupti ir melstis. Tai būrelio drąsių vietos lietuvių pastangos.

Ispanijos pranciškonai misionieriai jau prieš 200 metų nusagstė Kalifornijos kraštą garsiomis misijų stotimis. Jos visos, išskyrus Santa Barbarą, virto muziejais ar lankytinomis vietomis. Šv. Kazimiero bažnytelė pačiam Hollywoode yra ne muziejus, ne lankytina vieta, bet Vešpaties namai: gyvi, jaukūs, pilni lietuviškos giesmės ir malchų.

Senokai buvo mėginta suorganizuoti lietuvių parapiją Los Angelse. Visos pastangos nuėjo niekais ne dėlto, kad vietos lietuvių kiek primiršo savo kalbą, tėvų tikėjimą, bet kad jie buvo labai išsklaidyti po plačią apylinkę. Gal ir organizatoriams trūko energijos įveikti visas kliūtis.

KUN. L. JANKUS
Santa Barbara

Karo audros į Los Angeles atbloskė didįjį Zemaityjos aktivistą, gražiosios Švėsknos statytoją, šv. atminties prel. J. Maciejauską. Senukui ir paliepusiam prelatui arkivyskupas

lietuviams duoti, kol visa tai gal ir prieš paties arkivyskupo intencijas virto tikra parapija.

Karas išbloskė iš Lietuvos gana daug jaunų kunigų. Prel. J. Maciejauskas nesijautė stiprus, todėl pasikvietė taikoni iš pradžių kun. J. Tamulį, vėliau kun. J. Kučinską. Kaip geras

Šv. Kazimiero bažnyčia Los Angeles

leido laikyti šv. mišias privačiame bute, kurį prelatas greitai paverė pusiau vieša koplyčia lietuviams. Labai greitai arkivyskupas turėjo tai legalizuoti. Mat, lietuvių tuojau pagarsėjo kaip geri giesmininkai ir religingi katalikai. Lietuviams vis gausiau būriantis apie prelatą, o tuo jau pats prelatas labiausiai rūpinosi, arkivyskupas noroms nenoroms turėjo daugiau parapiinių teisių

tėvas jau iš anksto rūpinosi kam pavesti ne savo turtus, kurių jis neturėjo, bet kam patikti taip sunkiai pradėtą naują ir vienintelę lietuvių parapijos organizavimo darbą Kalifornijoje. Savo šventu maldingumu, lietuvių meile, žemaitišku užsipyrimu prelatas jau turėjo gerą būrį parapijiečių, kuriuos mirties patalė, kaip didysis pranašas Moze, perdavė savo asistentui kun. J. Kučinskui. Jo paskutinis, testamentinis, troškimas buvo: lietuvių turi pasistatyti Los Angelse savo bažnyčią. Kun. J. Kučinską tas testamentą šiemet ir įvykdė.

Senieji lietuvių pradėjo stipriau burtis apie naująjį kleboną. Jų eiles padvigubino būriais atvykę iš Europos tremtiniai. Į Los Angeles pradėjo plaukti ir kiek turtingesnieji Amerikos lietuvių iš kitų miestų. Apvaizda taip pat nepalikio lietuvių be globos. Visa tai buvo vainikuota gražiu Dievo namų pastatu pačiam Hollywoode.

Šių metų rugsėjo 16 dieną įvyko naujos bažnyčios atidarymas, pritaikintas vien lietuviškai visuomenei. Lapkričio 4 dieną pats Los Angeles arkivyskupas bažnyčią pašventino, prel. O'Dwyer savo pamoksle pasakė daug gražių komplementų lietuviams, kurie tikrai tu komplementų buvo verti. Pašventinimo iškilinėse dalyvavo ir viešojo amerikiečių gyvenimo bei valdžios atstovai.

Nedaug lietuvių yra Los Angelse, o ir tuos visus negalima

Lietuvių mokytojų suvažiavimas

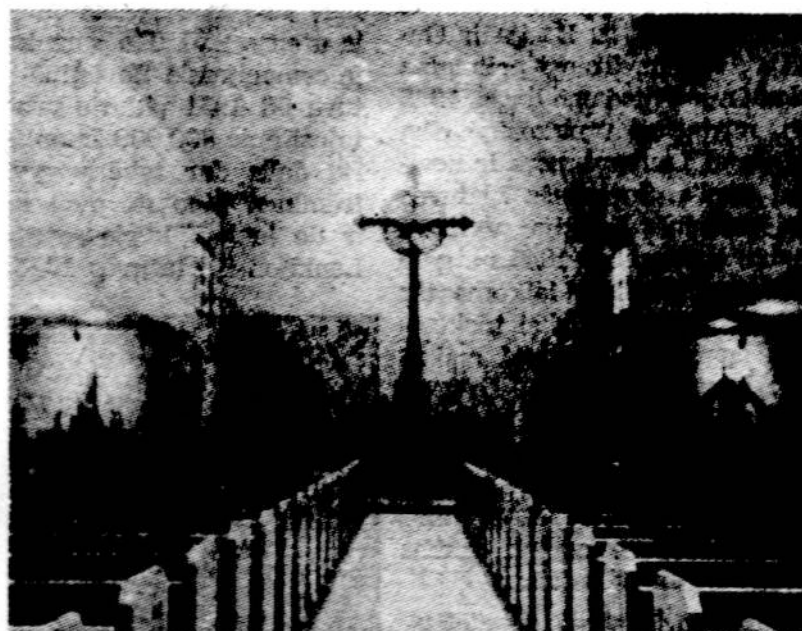
Lapkričio 18 d. New Yorke šaukiamas rytinių JAV lietuvių mokytojų suvažiavimas. Jame bus svarstoma: liutuanistinio ugdymo klausimai, konkrečios lietuvių išlaikymo priemonės, vadovaujančių organų sudarymas ir einamieji švietimo reikalai.

Tikimasi, kad suvažiavime dalyvaus labai daug mokytojų. Tačiau ne visiems vienodai patogiu atvykti, ypač iš tolimųjų vietovių, kurios turi būti taip pat atstovaujamos. Taigi nusistatyta, kad visas vietovės bent atstovus galėtų pasiųsti.

Vietovėse atstovai renkami nuo ten gyvenančių mokytojų skaičiaus. Dešimtis mokytojų renka vieną atstovą; nepilna dešimtis taip pat renka vieną atstovą. Lietuvių mokytojų draugijų, sąjungų skyrių ir apskritai mokytojų sambūrių bei ratelių ar klubų visi valdybos nariai dalyvauja suvažiavime atstovų teisėmis. Kur mokytojai dar nėra susiorganizavę,

surinkti vienon saujon. Vieni jau gerokai paraudę, kiti savo kalbą, kiti ir savo Dievą pamiršę. Likusieji negalėjo pasistatyti savo bažnyčios tokios, kokias statė mūsų protėviai Lietuvoje, pav. Švėsknoje, ar Anykščiuose ar Vilniuje. O vis dėlto naujoji bažnyčia nedaro Los Angeles lietuviams gėdos. Ji yra labai patogioje vietoje, didžiųjų Hollywoode gatvių sankryžoje, ant kalnelio. Bažnyčios bokšte šv. Kazimiero naturalaus dydžio statula. Virš didžiųjų durų, lietuviška ornamentika papuoštas yra šv. Marijos Aušros Vartų paveikslas. Viduje į akis krinta didžiulis lietuviškos sodybos kryžius, natūralaus dydžio, pačiame didžiame altoriuje. Langų vitražuose rožančiaus paslapčių paveikslai bei lietuviški puošmens. Gana ištaigingi suolai, nauji vargonai, visur lietuviška ornamentika.

Naujoji parapija su didele viltimi žiūri į ateitį. Prie pat bažnyčios yra dabar laisva ir nuosava didžiulė salė su visais patogumais. Tai buvusios senos bažnyčios patalpos. Parapijos branduolys gana stiprus, nes ji sudaro pasiturį senieji lietuvių bei gabūs naujokai. Parapijai netrukus gerų organizatorių, prakalbinkų, rėmėjų. Veikia sekmadienio liutuanistikos mokykla, puikus choras, bei visa eilė lietuviškųjų organizacijų.

Vidus ir didysis altorius

Nors Kalifornija ir neprilygsta Lietuvai savo gražumu, bet vis dėlto ji yra graži. Tačiau lietuvis čia visada pasigės šniokščiančių girių, čiurolenčio upelio, suokiančios lakstingalos, siūbuojančių javų lauvyskupas bažnyčią pašventino, prel. O'Dwyer savo pamoksle pasakė daug gražių komplementų lietuviams, kurie tikrai tu komplementų buvo verti. Pašventinimo iškilinėse dalyvavo ir viešojo amerikiečių gyvenimo bei valdžios atstovai.

Nedaug lietuvių yra Los Angelse, o ir tuos visus negalima

mentu gali įvykti sprogimas 3-jo pasaulinio karo pavidalu. Apie tikrą kūrinių organizacinį darbą galėsime kalbėti tada, kai nusistovės pasaulis, kai šandieninis įtempimas bus likviduotas, kai žmogus į žmogų tikrai galės pažūrėti kaip į savo broį, nežūrint tautų, rasijų bei pasaulėžiūrų skirtumų. Toku atveju ir mūsų Lietuva kelsis naujam gyvenimui kartu su visomis komunizmu tiranijos prislėgtomis tautomis.

Švėsdami jubiliejų savaimė pabrėžiame, kad anos enciklikos rašytojas prieš 50-60 metų ir, žinoma, rašytos turint galvoj ano meto aplinkybes. Tada XIX-XX amžių sankry-

STIPRINKIME SOCIALINĘ VEIKLĄ

K. MOCKUS

Šiais metais visas katalikų pasaulis iškilmingai minėjo didžiojo popiežiaus Leono XIII paskelbtų enciklikų "Rerum novarum" ir "Graves de communi" sukaktį, lygiai kaip ir nesenai mirusio žymaus popiežiaus Pijaus XI išleistos enciklikos "Quadragesimo anno" sukaktį.

Mes, lietuvių, šventur išsiplaškę, taip pat stengėmės tą sukaktį paminėti. Tačiau vien žodžiais paminėti neužtenka. Reikėtų ieškoti konkretnių būdų sukaktį įamžinti. Anų pirmųjų enciklikų vaidmuo mūsų tautos gyvenime yra buvęs labai didelis — jų įtakoje buvo padėti mūsų valstybinio gyvenimo pagrindai bei organizuotas socialinis gyvenimas. Šiandien, tiesa, visa tai sugriauta, tačiau juk reikės vėl atstatyti ir uždavinys bus labai didelis: jam reikia nuolat ir visokeriopai ruoštis. Ruošimasis turi eiti planingai. To planingumo kaip tik ir pasigendame.

Po paskutiniojo karo Katalikų Bažnyčios socialinis mokslas ypač daug įtakos turi ne tik katalikų, bet ir ne katalikų kraštuose. Jeigu kūrybos darbas nėra įsisiūbavęs kaip reikiant, daugiausia tam trukdo padėties netikrumas — visur kvepia parakas, kiekvienu mo-

že Europoje iš vienos pusės dar buvo labai galingas liberalistinis kapitalizmas, iš kitos pusės jau smarkiai buvo išplėtas savo veiklą marksistinis socializmas. Komunizmo šandieninė forma tada dar būta tik užuomazgos. Kai buvo rašoma "Quadragesimo anno", komunizmas jau terorizavo daugelį rusų imperijos tautų, tačiau vakarų pasauliui jis dar buvo mažiau pažįstamas ir jo pavojus nebuvo taip regimas. Gi šiuo metu komunizmo grėsmė yra labai akivaizdi visai Europai ir visai Azijai. Kiekvienu atveju kiekvienai tų kontinentų tautai teks, jeigu dar neteko ar netenka, pakelti labai nuožmą kovą su mūsų amžiaus tiranija, einančia kardu ir ugnimi skelbti savo pažūras ir naikinti visa, kas galėtų sustabdyti jos veržimąsi. Neturime mažiausio abejojimo, kad bolševikinis skaudus eksperimentas turės netrukus paeiti, kaip praėjo jau daugybė tolimesnė ir artimesnė praeity buvusių nepateisinamų kraštutinumų. Laukdami to laiko, turime labai konkrečiai pasvarstyti, kaip turėsime tvarkyti savąjį artimesnįjį kraštą ir kaip ten taikysime savo krikščioniškąjį socialinį mokslą. Anksčiau rašytose enciklikose gal ne į visus tokiu atveju išskylančius klausimus rasime pakankamus atsakymus. Bažnyčia juk iš viso tik gaires nusaksto, o praktiskasis tų dalykų tvarkymas yra pasauliečių dalykas. Didžiausias tat ir būtų uždavinys jau tuoj pasirūpinti, kad būtų įgalintas pakankamas skaičius jaunesnio amžiaus žmonių studijuoti socialinius klausimus ir rengti tuos žmones konkrečiai visuomeninei veiklai. Mūsų krašte prieš okupacijas palyginant silpnai buvo išplėsta darbininkų profesinių organizacijų veikla. Tai, kas Amerikoje yra pažįstama darbo unių vardu, mūsų krašte nebuvo pasiekę reikiamo organizuotumo laipsnio. Į unijas brovėsi marksistai, visus kitus greitai nustumdavo Maskvos agentai ir normalus darbas sunkiai galėjo būti dirbamas. Profesinės sąjungos atėities pasaulyje, tuo pačiu ir mūsų mažame krašte, turės labai didelę reikšmę ir todėl labai yra svarbu iš anksto ruošti toms sąjungoms darbuotojus kurie iš vienos pusės būtų taurūs savo krašto sinūs, iš kitos gi pusės būtų nuosirdūs darbo žmogaus draugai bei gynėjai.

Ne mažiau yra svarbu ugdyti ir sveiką politinį prieaugli. Nei pastarieji nepriklausomo gyvenimo metai, nei okupaciniai režimai, nei juo labiau emigracinis gyvenimas nedaudo pakankamai sąlygų natūraliai išaugti mūsų politikų prieau-

liui. Dažnai įvairūs avantiuristai įsibrauna į viešąjį gyvenimą ir drumsčia jį. Reikia ieškoti kelių padėti išaugti pozityviai besireiškiančioms politinėms veiklos jėgoms. Pasiziūrėkime pavyzdžių svetur. Vienas žymiausių šandieninės Europos politikų, be abejonės, yra Italijos ministras pirmininkas Alcide de Gasperi. Gi jam kaip ir daugeliui kitų šandieninės Italijos vadovaujančių politikų, teko išgyventi fašizmo diktatūros periodą. Žinome gerai, kad pats de Gasperi rado paramą Vatikane, daugelį kitų slapta išugdė Italijos katalikai. Kas būtų šandien su Italija, jei ten nebūtų taip stipriai organizuota krikščioniškoji demokratija, gerai žinome. Komunizmo nebūtų kam beatlaikyti. Užtat Italijos krikščionys demokratai naudojasi šandien viso antikomunistinio pasaulio parama — jiems net iš idėjinų priešininkų vengiama priklausyti kitur mėgiamas klerikalizmo nepagrįstas priekaištai. Visoje vakarų Europoje krikščioniškoji demokratija šandien yra tvirta gyvenimo tikrovė. O gi ji gimė kaip tik ano didžiojo popiežiaus enciklikos "Graves de communi" įtakoje. Ir kovoje su bolševizmu pavojais, ir tai kovai pasibaigus, krikščioniškajai demokratijai neabejotinai teks labai svarbus vaidmuo. Savo laiku liberalų ir marksistinių socialistų gana sėkmingai palaista į visuomenę mintis, kad pasaulinius reikalus turi tvarkyti tikėjimui ir Bažnyčiai sve-timi žmonės, šandien vis mažiau randa pasisekimo, nes gyvenimas daugeliui atvėrė akis ir pamatė, kur iš tikrųjų eina-

Mūsųose krikščioniškoji demokratija turi savo neužmirštamą vaidmenį. Kasdieninis gyvenimas yra daves ne tik laimėjimų, bet ir nepasisekimų. To pasekoje mūsųose sutinkame tam, tikrai skaičių žmonių, kurie būdami tikrais krikščionimis ir tikrais demokratais, dažnai vis dėlto vengia tų abejų žodžių logiško sujungimo ir sau pritaikymo. Iš esmės, be abejo, tai yra nesuipratimas, kurio gyvenimas nepatels. Tačiau šiuo metu, ypač minėdami enciklikos jubiliejų, turime pasirūpinti, kad krikščioniškoji demokratija būtų su-prasta ko plačiausia, gyvenimiškiausia ir moderniausia prasme, kad būtų sudarytos galimybės išugdyti ko didesnį prieaugli naujų veiklų, kurie pety į petį rikiuodamies eitų į gimtosios šalies atstatymą.

Siuo metu kuriamasi Leono XIII Fondas turėtų tapti labai pajėgia ir nepaprastai reikšminga organizacija. Tokiu atveju ne tuščiai būtume paminėję reikšminguosius jubiliejus.

Skaitykite ir remkite
"Darbininką"!

MALONUS DARBININKO SKAITYTOJAU

MUMS smagu TAMSTAI nuosirdžiai padėkoti už šio laikraščio skaitymą ir rėmimą, o ypač už tai, kad įvertinate lietuviškos spaudos didelę reikšmę Amerikos lietuvių gyvenime. Tačiau DARBININKO skaitytojų šeima galėtų ir turėtų būti dar didesnė.

NAUJIEMS METAMS besitariant, norime kreiptis į Tamstą, o ne į ką kitą, nes DARBININKA geriausiai pažįstate, kad padėtumėte jį paskleisti tarp Amerikos lietuvių dar plačiau. Tikrai rasis tokių, kurie panorės užsiprenumeruoti šį gausiai iliustruotą ir vis tobulinamą katalikišką laikraštį.

UŽ TAMSTOS malonią talką mes norime iš savo pusės, kiek galime, atlyginti. Kam pavyktų rasti bent 5 nauji DARBININKO skaitytojai, o tai atrodo nesunku, gaus dovanų gražų ir nepaprastai vertingą V. AUGUSTINO

LIETUVOS VAIZDŲ ALBUMĄ

Tai reta knyga ir sau turėti ir kitam dovanoti.

KAS surastų 1, 2 ar 3 naujus skaitytojus, už kiekvieną apmokėtų prenumeratą gautų VIE-NO DOLERIO vertės knygą, kurią galės pasirinkti iš DARBININKO leidžiamų, išleistų, ar turimų knygų katalogo.

ČIA pridedama atkarpa, manome, palengvins TAMSTAI gražios talkos darbą. Prašome į ją įrašyti pavardes tų asmenų, kurie sutinka užsiprenumeruoti DARBININKĄ 1952 metais. Jiems užsimokėjus, TAMSTA gausite nurodytas dovanas.

Organizacinė Komisija

KŪRYBOS PRIEDAS

DVI KNYGOS — DVI GIESMĖS

Abi čekagiškės poetės — Petronėlė Orintaitė ir Gražina Tulaukaitė — tartum simbolingai tu pačių metų laikotarpį užbaigę lenkti įtemptą poezijos lanką: pirmoji dar šių metų pradžioje išleisdama „Šulinį Soddyboj“, o antroji ką tik dabar metų pabaigoj „Po svetimu dangum.“ Šis dviejų moterų poetinės sielos pasireiškimas tuo pačiu laiku ir to pat vietoj leidžia kiek artėliau dirstelti ir į jų kūrybos kelią.

Kad ir skirtingas jų poetinis kraštis, daugumoj tebėra atsi-neštinis iš toli palikusių gim-tųjų namų, sudėtas ir išlaiky-tas tartum jaunamartės skry-nioj. Tai tėvynės meilės ir jos ilgesio motyvai. Jie dabar, kaip žinia, nebe daug kieno bėmė-giami, nes daug kas jau pra-deda tiek „išprusti“, kad kal-bama apie naujus kelius, kaip kalbėta Maironio apogėjinės kūrybos metu. Tačiau tai buvo daugiau kintančio meto ir nau-jų aplinkybių padiktuotas nusigrėžimas. Nekas, betgi, mūsų aplinkybėse nepasikeitė, iš-skyrus nebent išviršinį prisitai-kymą naujam gyvenimui. Visa dabartinio nusigrėžimo priežas-tis greičiausia glūdi naujųjų pavyzdžių kartojimesi, apšauk-tam žodžiu „nusibodo“, ypač kuo daugiau to atsineštinio ele-mento kūryboj tebėra.

Daugiau kaip žvalią beletris-tę, gerai pažinoju-sią Daubiškės inteligentų aplinką, pažinojom P. Orintai-tę, tad dabar jos pasirodymas su lyrika yra kiek būdingas reiškinys, kaip ir eilei mūsų ki-tų beletristų (A. Vaičiulaitis, N. Mazalaitė, L. Dovydenas...), kurie, pajavirindami savo kū-rybą, kartas nuo karto paima į rankas ir lyros instrumentą (kai, tuo tarpu, didieji lyros skambintojai vis daugiau ir daugiau rodo susidomėjimo prozinę kūryba...)

„Paklydusių žodžių“ ir „Vė-jo smuiko“ lyrikė Gr. Tulau-kaitė jau buvo spėjusi savo gimtuose namose susirasti savo poetinį taką, kai tuo tarpu da-bar skundžiasi jo neberandanti į skaitytojo širdį („Skaityto-jui“), nes subtilūs išgyvenimai buvo labai paveikti išorinių ap-linkybių.

Tas išorinių aplinkybių — na-mų netekimo, karo grėsmės, gyvenimo svetur poveikis — bū-dingas abiem poetėms, kaip ir visai eilei prieš jas su savo ly-rine kūryba pasirodžiusių. Ta-čiau jis jų giesmės „nenulau-žė“, tik išmušė ją iš vėžių, ku-riose ji turėjo kilti ir tobuleti.

ATSIŪSTA PAMINETI

Julius Štarka — TUSTI PA-LIKTIEJI NAMAI. Gaidos bal-sui ir fortepionui. Žodžiai: K. Braduno. Išleido „Prošvaistė“ New Yorke.

Vincas Jonikas — SIELVAR-TO RAUDOS. Išleido „Venta“ Vokietijoje 1951 m. 58 psl. Vir-selis ir vinjetės dail. J. Dobke-vičiūtės — Paukštiešės. Kaina nepažymėta.

Balys Sruoga — KAZIMIE-RAS SAPIEGA. 4 veiksmy, 9 paveikslų istorišką kroniką. 258 psl. Knygos gale pridėtas J. Blekaičio straipsnis — „Balio Sruogos teatro bruožai“. Vir-selis Albino Bielskio. Kaina \$2,50. Išleido Terra, 748 West 33rd St., Chicago 18, Ill., 1951 m. Knyga gaunama leidykloje ir pas platintojus.

TAUTINĖ KNYGA—TAUTOS JEGA!

VENTOS (J. Rimeikio, Vokietijoje) leidiniai: — naujaus-ia lietuvių filosofijos, poezijos, beletristikos kūryba. Reika-laukite šiuo adresu: V. JONIKAS, 307 Water St., Brooklyn 1,

A. TYRUOLIS

P. Orintaitės rinkiny randa-me dalykų dar tėviškį sukur-tų. Jų pobūdis, aišku, skirting-gas nuo paskutinių metų iš-reikšto pergyvenimų turinio. Sit, kodėl poetės kelionių į-spūdziai anais prieškariniais laikais visai nebepanašūs į kla-jonių prieš valią pergyvenimus ir įspūdzius. Šiuo atžvilgiu ji skirtinga nuo savo kolegės, ku-ri mums išsako tik savo trem-ties pergyvenimus.

Tačiau ir vėl jos abi sustoja į tą pačią sceną, kai ima kal-bėti apie savo gimtųjų namų il-gesį ir jų meilę. Tik skirtingi išsakyto būdai ir priemonės.

Gan mišraus pobūdžio bė-santi P. Orintaitės lyrika, ku-rioj, šalia dainuotinio motyvo gan dažnai prasiveržia beletris-tinis, aišku, jos pirmajam kū-rybos pobūdžio padiktuotas. Kaip man pati autorė teigė, ją šiuo požiūriu ir reikia vertinti, nenorinti įsipainioti į priešingy-bių kilpas. Beletristinis P. Orin-taitės lyrikos bruožas jai yra

nika. Šiuo keliu abi poetės ir yra beinančios, ir net P. Orin-taitės poezija, kuriai tiek daro įtakos beletristika, neišsimuša iš toninės eilėdaros ritmikios.

Šiuo atžvilgiu reikia pasaky-ti, kad abi mūsų poetės turi panašumo savo dainingumu, tik vienos jis išreikštas dainuo-tine forma (P. Orintaitė), kit-os muzikine vibracija (G. Tu-laukaitė).

O po to jau eina skundas, skundas ir nuolatinė, jei ne be-galinė, kančia — vienintelis dabar tikras šių septynerių me-tų lietuvių lyrikos motyvas. Jaunoji egzistencialistinė mūsų poetų karta turi racijos prieš jį stoti. Juk jis apgriovė apie tris ketvirtius Maironio lyri-kos, po kiek laiko tik istoriniu prisiminimu gali likti ir daug nūdienės lyrikos. Dėl to dabar kyla vis daugiau ir daugiau rei-kašavimas reikšti bendr. žmo-gaus buities bei egzistencijos pergyvenimus. Tačiau, kiek ži-nome, ir buities poezija, kad ir neryškiai, yra pėrviesta, šalia bendrojo didžiojo egzistencijos

Gaidų leidėjams

Ir gerasi Nepriklausomybės metais, neturint keleto operų, keliolikos orkestrų, gaidų lei-dimas nebuvo pelningas daly-kas. Visi simfoniniai kūriniai, kurie praskambėjo koncertuo-se, dažniausiai liko neatspaus-dinti. Su vargu buvo atspaus-tos ir lietuviškosios operos. A-biejų karų metu gaisrai tiesiog šienavo kompozitorių lentyno-se. Per pirmąjį karą žuvo ne-maža Čiurlionio kūrinių, o da-bar — Jeronimo Kačinskio. Jei-gu būtų susirūpinusi Švietimo Ministerija ar pati opera, tikrai turėtume nemaža muzikinių veikalų, atspausdintų ir pa-skleistų. Dabar būtų sunku su-medžioti ir visą Čiurlionio išli-kusių kūrybą — nėra gaidų.

Kiek lengviau buvo choro gaidoms. Visada susidarė tam tikras pirkėjų būrelis. Šių gai-dų buvo išleista kur kas dau-giau. Jų ir Amerikoje daugiau randame.

Gaidos ir muzikinės kultūros sklaidimas yra taip pat būtinas. Jeigu sielojamės dėl lietuviško-sios knygos paskleidimo, tai reikia sielotis ir lietuviškomis gaidomis, kad jos nežūtų muzi-kų spintose, nenusimestų.

Šiuo metu Pašvaistės lei-dykla, Vargonininkų sąjunga ir privatūs mecenatai, kaip prel. M. Juras ir kun. J. Voi-siekauskas, kartas nuo karto išleidžia naujų gaidų sąsiu-vi-

nių. Jiems priklauso didelė vi-suomenės pagarba, kad su to-čia meile ir pasiryžimu puose-lėja muzikinę kultūrą. Būtų ge-ra, kad didžiosios organizacijos ir draugijos savo švenčių metu nesigailėtų pinigų ir imtųsi iš-leisti kuo daugiau muzikinių veikalų. Kartais šiuo metu ga-li atrodyti nereikalingi, bet ateityje jie visi pravers.

Spaudoje buvo nemaža bal-sų, kad reikia kuo skubiausiai organizuoti lietuviškų autorių vertimą į anglų kalbą. Muzi-kai kur kas lengviau. Ją reikia paduoti, reikia išleisti į kitų tautų rinką. Reikėtų jelti į di-džiąsias gaidų leidyklas ir iš-ten mėginti paskleisti plačiai visuomenei.

Salia to reikėtų išvesti ir mūsų dainų į kitas kalbas. Jei-gu atsirastų geras vertėjas, tikrai kai kurios melodijos su-skambėtų koncertų salėse. Ko-dėl visi išsivertė italų dainų, kodėl mes patys negalime pa-sirūpinti vertėjais, kurie gra-žiai perduotų amerikiečiams mūsų gerąsias solo ir choro dainas. Turime ir pagarsėjusių dainininkų Amerikoje. Jie iki šiol garsino mūsų dainą tik lie-tuviškai. Per juos, atsiradus geram vertimui, daina pa-skleistų ir toliau. A. D.

KUR DINGO MINDAUGO PAVEIKSLAI

Šių metų pradžioje su įdomu-mu skaitėme, kad Mindaugo krikšto sukakties proga mūsų dailininkai nupieš net keletą paveikslų. Buvo posėdžiauta, nustatyta net temos — Mindaugo gyvenimo ryškesnieji mo-mentai, buvo surasti net mece-natai, kurie pasižadėjo remti šį sumanymą. Tikrai tai buvo džiugi žinia, nes nauji kūriniai turėjo praturtinti gana skur-džią istorinę tapybą.

Ir kiti menininkai buvo pakviesti į šią sukaktį. Poetai ža-dėjo parašyti tekstus kantatai, dramaturgai nutekinti kokią dramą, o muzikai sukurti di-desnį muzikinį veikalą.

Neseniai spaudoje skaitėme, kad tokį muzikinį kūrinių — iš-killingas mišias jau baigė kompozitorius Jeronimas Ka-činskas. Spaudoje matėme ir A. Tamošaitienės išauštą kil-mą. Tačiau nieko negirdėjome, kas atsitiko su kitais Mindaugo sukaktį skirtais paveikslais. Kur dingo visi dailininkų užsi-mojimai, padaryti projektai? Sen bei ten pasiteiravus, pa-aikėjo, kad kai kurie mecenatai jau ir pinigų sumokėjo, nes dailininkai nerimavę. Tačiau gavę honorarą, jie visai apri-mo ir nutilo. Nūnai jau baigiasi metai, norėtusi išgirsti apie naujus darbus ir juos pamatyti. Jeigu jie būtų anksčiau pada-ryti, tikrai būtų buvę atspaus-dinti vienu ar kitu. Ir Min-daugo sukaktį leidžiamoje spaudoje jie rastų sau tinkamą vietą. Daug kur vyksta dideli iškillingi minėjimai. Prie jų juk būtų galima surasti gali-mybių ir juos išstatyti.

O vis dėl to, nors ir pavė-lintai, šiuos paveikslus reikia baigti kuo greičiau, neatidėlio-jant.

Atrodo, kad istorinių temų mūsų dailininkai nemėgsta. Tiesa, prie jų reikia padirbėti, net pastudijuoti ir daug darbo įdėti. Koks nors impresionisti-nis pėsažas kur kas greičiau ir lengviau sukuriamas. Gal dėl to šis Mindaugo minėjimas ne-rado atgarsio kituose dailini-nkuose, pav., — vienas grafikas nesiėmė šios temos.

Būdinga dar ir kitas faktas. Visi mūsų dailininkai yra pa-sidavę senai tradicijai, kuri Mindaugą, kaip ir kitus kariau-tojus kunigaikščius, vaizduoja su šalmu ir kardu. Juk Mindaug-as buvo karalius, tai kodėl ne-parodyti jo karališkumo, jo puošnaus vainiko. Šita prasme, vaizduojant Mindaugą karaliu-mi, dailininkam atsirastų kur kas didesnės galimybės: pačio-je aplinkumoje galėtų išieškoti

PROF. V. ŠILKARSKIS

Buęs Kauno universiteto profesorius V. Šilkarškis da-bar profesorijauja Bonnoje, Vo-kietijoje. Profesorius dabar pakvieta viena organizacija (Equipes internationales de Renaissance Chrétienne) pa-skaitom į Italiją, kurias skai-tys prancūziškai Torine, Mila-ne, Florencijoje ir kitur. Nu-matyta tema — Solovjevas.

Panašų pakvietimą gavo ir iš „Laisvojo Universiteto“ Berly-ne ir iš Sąjungininkų radijo (RIAS ir MNDR), kur skaitys 9 paskaitas apie Kristų, kaip pasaulio centrą rusų filosofijo-je ir lenkų poezijoje.

• „Muzikos žinios“ nuo Naujų Metų eis kas mėnuo. Prenumerata pakeliamą iki 2 dol.

JONAS RŪTENIS

VERK, ŠIRDIE

Verk, širdie
Tamsoj juk balso negirdėt,
Naktis bežadė, kai aplink.

Raudok, širdie

Ir vardo Josios neminėk,
Tik paslaptį įmink.

Zinau, širdie,

Tavyje srūva skausmo upė,
Lyg Nemunas juodo kraujo.

Matau, širdie

Tavo mylima suklupo
Ir trokšta gyvenimo iš naujo.

JUODAS KRAUJAS

Tai ne Jo,
Ne partizano —
Tai mano juodas kraujas
Iš ilgesio teka juoda srove,
Nes aš taip pat myliu,
Kaip myli Jis Tave.

Prieš Jo kraują nulenkęs galvą

Aš kenčiu
Ir jis man šventas,
Kaip ir Jį pati, —
Kurį per visus viesulus ir audras
Nešiojasi širdy...

Todėl jei kaltini mane,
Kad paminiu Jo kraują
Ir jį šventvagiskai vagiu —
Tu klysti,
Nes iš kiekvieno žemės grumsto jis teka
Ir iš kiekvienos varpos
Zaliojančių rugių.

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Liet. Bibliografinėje Tar-nyboje JAV per pirmuosius 8 mėn. suregistruota 80 knygų ir brošiūrų, kurių 47 išleistas A-merikoje, 14 — Vokietijoje, 6 — Kanadoje, po 3 Australijoje ir Brazilijoje, 2 — D. Britanijo-je ir po 1 Argentinoje, Meksi-koje, Prancūzijoje ir Venecue-loje. Daugiausia knygų išleista iš dailiosios literatūros — 18, religijos — 13 (katalikų 9 ir evangelikų 4), meno ir pramo-gų — 12, bendrybių — 10, so-cialinių mokslų — 9, geografi-jos, biografinių ir istorijos — 9, taikomųjų mokslų — 5, fi-losofijos — 3, kalbamokslis — 1. Iš griežtųjų mokslų nepasi-rodė nė vienas veikalas.

• Pasauliečių Apaštalavimo konferencijoj, spalio 7-14 Ro-moje dalyvavo su lietuvių de-legacija E. Turauskas, prof. Z. Ivinskis ir kit. Lietuvių delega-cijos pirmininkas E. Turauskas konferencijoje pasakė apie pa-vergtas tautas kalbą, pailius-truodamas pavergtųjų tautų buitį.

• IRO Vyr. Informacijos į-staiga prie vyr. būstinės thi-200 komplektų visų tautų dai-nų ir muzikos plokštelių. Lietu-vių yra Čiurlionio ansamblio 5 plokštėlės, kurių translacija užima 12 minučių. Visas jas IRO nori propagandos tikslais išskirstyti po visą pasaulį. Ko-mitetams suteikta teisė tokių plokštelių užsisakyti. Viena kainuoja 3 DM.

• Strasbūrgės Laisvosios Eu-ropos universitete apie 30 lietu-vių studentų padavė prašymus.

jo didybę. Reiktų ir karaliaus Mindaugo portreto, kuris eitų į visas mokyklų knygas, nes-tas barzdotos su kalaviju ka-rrys, tikrai nepatrauklus jauni-mui. A. D.

Tuo tarpu dar neaišku, ar bus kas pakviesta iš lietuvių profe-sorių. Universitetui yra pa-tiekta sąrašas su visais Euro-poje gyvenančiais lietuviams profesoriais.

• Daumanto „Partizanai už geležinės uždangos“ sutrum-pintas leidimas verčiamas į prancūzų kalbą.

„AIDŲ“ LAPKRIČIO NUMERIS

„Aidų“ lapkričio mėn. nu-meryje užtiknami šie autoriai, rašą įvairiais klausimais: Dr. A. Juška — Karaliaus Mindaugo krikštas, Dr. A. Baltinis — Literatūros nusikalstamumas, Izidorius Vasilūnas — Ekspres-ionizmas, Arnoldas Schoen-bergas ir dvilikos tonų siste-ma ir V. Biržiška — Motiejus Valančius. Literatūrinėje da-lyje randame mirusių poetų B. Sruogos ir J. Kruminio eilėraš-čių ir M. A. Katiliškio novelę „Miske“.

Apžvalginiam skyriuje P. Jurkus rašo apie Juozą Krumi-ną: J. Kubilius — Kaip Cvirka savo raštus taisė: Aug. Raginis recenzuoja J. Kekšto naujausią eilėraščių rinkinį „Ramybė man“, J. Br. — Petro Pilkos knyga „Žvaigždžių Ieškojimą“, o Dr. J. Grinius, apibūdindamas prancūzų kalbą par-šy-ta A. Židonytės veikalą apie O. V. Milašų, vedą jo santykį su Čiurlioniu ir Claudeliu. Meno skyriuje A. Lansbergis plačiai pamini neseniai mirusį žymų prancūzų komedininką Louis Jouveta, o politikos skyriuje J. Pabedinskas nušviečia ispanų revoliuciją.

Šis numeris iliustruotas A. Valeškos, A. Galdiko, T. Va-liaus, M. Dobužinskio, P. Vaš-kio ir D. Buračo darbais. Vir-selį puošia Reimso katedros į-domi skulptūra — Ruduo.

MOKSLO METŲ PRADŽIAI
Išleista lietuvių jaunimui pritaikinta maldų knyga
JAUNUOLIŲ MALDOS
Paruošė kun. P. KIRVELAITIS
Gaunama pas leidėją EDV. VILUTĮ.
3736 Pulaski Street, East Chicago, Indiana
Kaina — pagal įrišimą: \$1.00, \$1.30 ir \$1.50. Platintojams nuolaida.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ

PHILADELPHIA, PA.

Paminėjo Mindaugo 700 metų krikšto sukaktį.

• **J. E. vysk. P. Būčio** mirties proga T.T. Marijonai gavo daug užuojautos telegramų iš vietos ir užsienio įvairių įstaigų bei privačių asmenų.

• **V. Puškorius**, buvęs Kaudono operos solistas, gavo vargonininko vietą Pensilvanijoje.

• **Juozas Vilimas, jr.**, Amerik. lietuvis, šiuo metu yra didelės katalikiškos leidyklos Fides Publishers vienas iš septynių direktorių. Jis yra baigęs DePaul universitetą ekonomijos mokslus, o dabar ten pat studijuoja teisę ir kartu dirba leidykloje.

• **Dail. K. Varnelis** šiomis dienomis baigė planus naujų altorių ir kitų dekoratyvinių įrengimų naujojo šv. M. Marijos Nesiliaujančios Pagelbos parapijos bažnyčioje Clevelande, Ohio.

• **Dramos akt. K. Gandrimas** vadovaus programai lapkričio 11 d. Lietuvių auditorijoje ateitininkų ruošiamo koncerto - akademijos metu, Čikagoje.

• **Meno Mėgėjų Ratelis** Worcesterio rengia žiemos laikotarpį didelį koncertą. Organizacijos sudarė rengimo komitetą, kuriam pirmininkauja Vaisnorienė.

• **LRKSA Worcesterio** skyrius veikia labai gerai ir deda pastangas į organizaciją įtraukti kuo daugiau naujų ateivių.

• **Liet. Vyčiai** Worcesterio savo veiklos vagą varo gana plačiai. Jiems daug padeda dvasios vadas kun. J. Jutkevičius.

• **B. ir V. Tubeliai**, žinomi Čikagos veikėjai per kun. Svirnelį apsiėmė auginti mergytę, kurią pakrikštijo Rožės-Birutės Tubelytės vardu. Mergaitė auklės misionierių išlaikymo prieglaudų, Indijoje.

• **Gail. Seserų 8-gos koncerte**, lapkričio 4 d., Čikagoje, programą išpildė op. sol. Vincė Jonuskaitė - Zaubienė ir S. Klimaitė. Programoje dalyvavo ir Ralienės taut. šokių grupė. Akompanavo muz. A. Kučiūnas.

• **Liet. Vyčių** Amsterdamo, N. Y., kuopa savo mėnesiniuose susirinkimuose turės iš religijos ir Lietuvos istorijos pasakaitas. Jas skaitys kun. K. Balčys.

Spalio 28 d., Kristaus Karaliaus šventėje, Philadelphiaje-čiai paminėjo krikščionybės įvedimo Lietuvoje jubiliejų. Visose bažnyčiose buvo atitinkamos pamaldos ir pamokslai, kuriuos sakė kun. St. Yla šv. Kazimiero parapijoje, kun. J. Juozevičius šv. Andriejaus ir kun. Aukštikalnis S. J. šv. Jurgio parapijoje. Minėjimo programa buvo didžiulė salėje Allegheny Ave. Paminėjimo prkalbas pasakė S. Sužiedėlis ir prof. kun. St. Yla, šv. Kazimiero parapijos choras atliko meninę programą dalį ir sudiegėjo atidarymo maldą ir himnus. Miesto atstovas p. J. Deegan, Jr., pasakė kalbą angliškai. Programos vedėjas adv. S. Mankus tvarkė programą. P. Karaliūtė padėkdamas eilėraščių. Pabaigoj surinkta aukų \$109.00 Lietuvos laisvinimo reikalams. Minėjime buvo susirinkę nemaža žmonių, bet dalis jų nesugebėjo įsigilinti į minėjimo rimtumą ir todėl kiek drumstė rimtą nuotaiką.

Vyčių dešimtmečio iškilmės

Lietuvos Vyčiai Philadelphiaje minės savo naujo dešimtmečio veiklos jubiliejų. Iškilmės rengiamos lapkričio 25 dieną. Bus dainos ir literatūros programa, su šokiais. Dalyvauja iš Chicago žymūs mūsų rašytojas A. Baronas iš New York Paulius Jurkus, artistas A. Gedvila iš Philadelphia. Minėjimo proga išleidžiamas leidinys. Skelbimus ir aukas dar galima siųsti sekretoriui, 3244 Wharton St. Ypač kviečiama atsiųsti savo pavardes buvusieji vyčiai. Laukiame iš pirmųjų vyčių veikimo atsiminimų, kai pirmą kartą įkurta 3 kuopa, 1913 metais. Visi vyčiai kviečiami, visų laukiama. Tai bus vytiška, tai bus lietuviška.

Mūsų dainininkai universitete

Philadelphia I. Institute Kaulinio vadovaujamą chorą kviečia dalyvauti Temple Universitete tautų grupių koncerte. Dainininkai kvietimą yra priėmę ir jau rengiasi koncertui.

Užmiega su lietuviška knyga

Neseniai teko lankyti lietuvišką B. B. Gadeikių šeimą, 2203 Mt. Vernon St. Jų jauna dukrelė nori mokėti lietuviškai ir ji eina išsėtis su lietuviška knyga. Ją mačiau meliai ir la-

bai gražiai skaitančią lietuviškai. Ar tai ne pavyzdys, kad tik su namų įtaka bus galima išsaugoti mūsų lietuvišką kalbą jaunimo tarpe.

Parapijos pobūvis

Metinis šv. Kazimiero parapijos pobūvis jau čia pat, lapkričio 11 d., 4 val. pp. parapijis salėje. Šiemet metinis kortų ir Bunco žaidimo vakaras bus kiek kitoks. Pirmiausia bus duodama daug ir brangių jėgimo - door - dovanų. Laimėtojai prie žaidimų gaus dovanas ir nereikės ilgai eilės laukti. Kviečiama daugiau lankytojų suaugusių, nes mokyklos vaikai nebus įleidžiami į žaidimų salę. Tik baigę pradžios mokyklą galės dalyvauti parengime. Rengėjai tikisi daug lankytojų, nes bus daug dovanų.

Žaidžia krepšinį

Vyčių krepšinio berniukų ir mergaičių komandos jau moko ir turėjo keletą krepšinio rungtynių. Vyrai vienas rungtynes laimėjo, kitas pralaimėjo. Vadovauja J. Vilkas. Mergaitės pirmas savo rungtynes turėjo spalio 30 d. Jų eigą aprašys vėliau.

Atvyko. Nauji lietuviai Algirdas ir Genovaitė Dilbaitis ir jų sūnus ką tik atvyko iš Vokietijos ir pradeda įsijungti į lietuvišką veiklą. Abu yra pasižymėję veikėjai.

Sveiksta J. Augalytė. Solistė J. Augalytė buvo kiek susirgusi, bet dabar jau sveiksta ir vėl moko muzikos mokykloje ir namuose. Ji neužilgo įsikurs naujoje patalpose ir pradės mokyti studentus dainavimo.

PITTSBURGH, PA.

Vysk. V. Brizgys tikrai bus Pittsburghe

Patiriame, jog J. E. vysk. V. Brizgys lapkričio gale tikrai atvyks į Pittsburgh, kur bus apie savaitę laiko ir dalyvaus įvairiuose tuo metu įvykstančiuose rengimuose. Be kalbos BALFo bankiete vyskupas dar dalyvaus Homesteado lietuvių parapijos aukso jubiliejaus pagrindiniame minėjime (lapkričio 25 d.) ir laikys 40 val. atilaidus šv. Kazimiero lietuvių parapijoje, kurios bažnyčia tuo laiku švęs savo 50 m. jubiliejų.

Baltimore, Md.

Lietuvių salei 30 metų

Šeštadienį, spalio 20 d. vakare, šios kolonijos lietuviai minėjo 30 metų sukaktį nuo parastymo Lietuvių Salės, ir kartu dedikavo naujai įrengtą sceną, langų uždarangas ir garsia kalbūsi. Dedikavo kun. dr. Liudas Mendelis, šv. Alfonso parapijos klebonas.

Nauja, raudona aksomo ir mlyno audimo, scenos uždaranga labai puošė salę, o naujos raudono aksomo langų uždarangos ją praturtino. Garsia kalbūsi muzikai ir kalboms suteikė galimybę girdėti visose trijose salėse ir kituose kamburiuose.

Kalbėjo majoras, D'Alesandro, Jr., kongresmanas Ed. Gar-matz, U. S. prokuroro padėjėjas, Th. Grajauskas, Lietuvių Salės bendrovės pirmininkas, V. J. Velžis, šio bankieto rengimo komiteto pirmininkas, N. Česna, T. Marcinkevičius, ir kun. dr. Mendelis. Dainavo Kl. Andreikus, J. Galkas, ir Miss Maryland T. V. (televizijos gražuolė) Ph. Maygers.

Vakara vedė adv. N. Rastenis.

Bankieto

metu aukų surinkta \$1610.95. Salės įrengimai kainuos per \$2000.00. Numatoma, kad bankietė pilnas visas išlaidas padengs.

Garbė lietuviams, kurie šią Lietuvių Salę pastatė ir garbė tiems, kurie ją palaiko ir puoselina.

CLEVELAND, OHIO

Nugalės Tiesa ir Gėris

Spalio 28 d. Ateities klubas lietuvių salėje surengė Kristaus Karaliaus šventės minėjimą. Trumpa kalba ji atidavė, valdybos pirmininkas B. Brizgys kalbėti pakvietė žinomą kultūros darbininką J. Gobį. Paskaitininkas pačioj pradžioj priminė, kad krikščionys Kristų karalium laiko nuo pačios krikščionybės pradžios, nes kasdieninė maldoj prašo, kad ateitų jo karalystė. Toliau plačiau sustojo prie sukilimo ir maišto prieš Dievą, kuris reikiasi žmogaus sudievinimu. Ryškiausias formas šis sudievinimas įgavo Stalino kultū. Čia plėšimas, žudymas ir kankinimas pridengtas dieviškų tikslų skraiste — žmonių laime, teisingumu, broliškumu. Dėl to pasaulis tikros padėties nesupranta. Tačiau piktosios dvasios planas pasauliniu mastu nebus įvykdytas, nes dar tebėra maldos jėga. Dar tebėra ir atgailos jėga, kurią Amerikos vyskupas Fulton Sheen vadina revoliucine jėga. Trečia jėga yra kančios tų, kurie bolševikų dabar nežmoniskai kankinami ir žudomi. Ir pagaliau visų dvasinių jėgų viršūnėje yra Kristaus pažadas, kad nugalės Tiesa, Meilė, Gėris ir Laisvė.

Meninė minėjimo programoj muz. Pr. Amboto pianinu palydimi su solo dalykais pasirodė V. Matulionis, V. Jurgelis ir V. Bakūnas. Po eilėraščių padėkdamas R. Staniškė ir N. Vedegytė. Scena gražiai buvo dekoruota lietuviško Rūpintojėlio paveikslu ir popiežiaus vėliavomis.

Ateitininkai, šį minėjimą surengdami, atliko krikščionišką darbą — jie vykdė pasauliečių katalikų apštalavimą. Didelė dalis narių šia proga priėmė šv. komuniją.

Šv. Jurgio parapijos bažnyčioj per lietuvišką sumą pamokslą apie Kristų Karalių pasakė kun. dr. K. Širvaitis.

Lietuvių menininkų koncertas

Lietuvių Kultūros Fondo skyrius spalio 28 d. surengė tradiciniu virstantį rudeninį koncertą. Programoj dalyvavo dainininkai solistai J. Kristolaitis ir St. Liepas, pabaigoj taip

pat sudainavę ir duetą iš "Rigoletto" operos. Jiems akompanavo muz. A. Kučiūnas. Porą duetų numerių davė pianistė B. Smetonienė ir violistas Amerikos lietuvis V. Kušleika. Visi menininkai pasirodė savo meno aukštumoje — buvo puikūs technškai ir jautrūs atliekamų kūrinių dvasiai. Net ir juos jau girdėjusiems jie vėl atrodė nauji ir galybės.

Klaudytojų į didžiulę Public Auditorium balių salę susirinko keli šimtai, tačiau ne tiek, kad būtų pripildė, todėl tuščios vietos įspūdį gerokai gadino. Jie sudarė labai kultūringą publiką, su dideliu dėmesiu visą koncertą sekusia. Dėl to koncerto metu susidarė tikrai šilta ir jauki nuotaika. Nuolat reikalaujami kartoti, menininkai pritrūko pagaliau ir surepetuoti dalykų.

Reikia pastebėti, kad rengėjai šį kartą atsisakė šokių su tradiciniu bufetu. Tai nėra pelninga, bet skoninga. Tačiau Kultūros Fondui reikėtų pagalvoti ir apie tokias pramogas, kurios jam duotų ir pelno.

Koncertą palankiai įvertino ir vietos amerikiečių spauda, pvz. dienraštis Plain Dealer ir kt. Sunkiai suprantamas tik vietos lietuvių laikraščio Dirvos nepalankus pasisakymas, padarytas dar prieš koncertą. Negi norėta pakenkti?

• **BALFas** vykdo drabužių rinkliavą tremties vargus Vokietijoje kenčiantiems lietuviams, todėl peržiūrėkime spintose ir atiduokime savo artimui, tai, be ko galime šiandien išsiversti. Daiktai iki lapkričio 10 d. priimami šv. Jurgio bei šv. Panelės Neperstojančios Pagalbos parapijose ir lietuvių salėje.

• **BALFo** 36 ir 55 skyriai lapkričio 18 d. rengia koncertus. Tik ar gerai du parengiami tą pačią dieną ir tam pačiam tikslui? Reikėtų rengti skirtingą laiką.

• **šv. Panelės Neperstojančios Pagalbos** parapijoje įvyko bazaras, prasidėjęs spalio 26 d. • **Ateitininkės moksleivės** sudarė savo atskirą būrelį, kuriam pirmininkauja A. Barzdunkaitė, jos pavaduotoja išrinkta E. Šikšniūtė.

NORWOOD, MASS.

BALFo 22 skyriaus veikla

Visuotiniame susirinkime, kuris įvyko spalio 26 d., vietos BALFo veikėjai, po ilgesnės pertraukos, vėl nutarė pradėti darbą. Aptarus einamuosius reikalus, buvo nutarta praves-ti pinigų ir rūbų rinkliavą — vajų.

BALFo vajus prasidės lapkričio 5 d. ir tęsis iki bus ap-lankyti visi vietos lietuviai.

Su malonumu ir dėkingumu tenka prisiminti norwoodiečių anksčiau atliktą darbą BALfi, bet dabar kažkodėl jaučiamas nusilpimas. Savo veikla ir surinktomis aukomis Norwoodas, palyginus kolonijos dydį, buvo pirmųjų eilėse, reikia tikėtis, kad ir dabar norwoodiečiai išlaikys savo užimtą poziciją.

Tremtyje likusieji vargšai seneliai, džiovininkai, sergančios, daugiavaikės šeimos neturi jokių galimybių išemigruoti, todėl jų visos viltys, sudėtos į mus, o mūsų moralinė pareiga tiems nelaimingiesiems iš-tiesti pagalbos ranką.

Brangūs norwoodiečiai, kada atsilankys BALfo rinkėjai, parodykit dar kartą savo gerą širdį ir būkite duosnūs šioje BALfo rinkliavoje.

Nors ir nemalonu, bet tenka pastebėti, kad iš vietos tremtinių tik mažas procentas aktyviai dalyvauja BALFo veikloje. Jei kurie materialiniai nėra pajėgūs, tai nors darbu turėtų prisidėti prie BALFo veiklos ir tokiu būdu padėti tremtyje tebevargantiems broliams. Be-veik visi būvę tremtiniai yra gavę iš BALFo vienokią ar

kitokią paramą, tad dabar jau būtų laikas tą skolą grąžinti!

"Garnio" vizitas

Prieš porą metų atvykusius jauną tremtinių porėlę Ireną ir Povilą Tylus aplankė "Garnys", atnešdamas antrą dukrelę, kuri buvo pakrikštyta spalio 21 d. Ritos vardu. Krikštė-tėvais buvo Ina Šimėnaitė ir Jonas Tručiškas.

Garsas

Nekliki pirštų tarp durų... P. Garsas "Darbininko" Nr. 52, spalio 26 d. parašė straips-nelį apie "ryškiuosius" tremtinius ir jų negražių elgesį. P. Garsas padarė tik vienpusišką sprendimą. Jaučiu pareigą kai ką papildyti ar pateisinti.

Anksčiau tie "ryškieji" tremtiniai ir "nuskriaustieji" globėjai labai gražiai sugyveno ir nesigirdėjo jokių sūkavimų nei šmeižtų. Toks gražus sugyvenimas truko virš metų. Staiga išgirstame, kad "ryškieji" tremtiniai pradeda "ryškėti". Ieškome priežasčių. Kaip ir visuomet, mažojoje vietovėje viskas paaiški, kaip ant delno.

"Ryškieji" tremtiniai (o jiems padėjo "išryškėti" kiti panašūs į juos — tremtiniai. O kaip skaudu!) ir "nuskriaustieji" globėjai (kurių vienas taip pat atvykęs iš tremties) yra labai artimi giminės. O lietuviška patarė sako, kad savuose namuose daugiausia dūmų. Taip, kad ir šis nesusipratimas, kaip ir daugelis kitų, yra grynai šeimyninis reikalas. Taigi patartina "nekišti pirštų tarp durų"...

Atgarsis

Anglių kasyklose (Kayford, W. Va.) įvykęs sprogdymas nušalė 12 aukų. Čia matome jau pavėluotąs gėbėjimo darbus. Ištraukti tik-tai lavonai. Prie įėjimo rasti šuve 7 angliakasiai, o gilumoje — dar 5. Tarp jų buvo tėvas ir sūnus.

PATERSON, N. J.

Kristaus Karaliaus šventės minėjimas

Spalio 28 d. Patersono šv. Vardo D-ja, vadovaujama ilmečio, veiklaus ir energingo šv. Kazimiero parapijos katalikiškųjų organizacijų veikėjo Jurgio Jasulaičio, surengė Kristaus Karaliaus šventės mi-nėjimą. Programą sudarė pas-kaityta ir meninė dalis.

✓ Paskaitą skaitė "Darbinin-ko" redaktorius kun. V. Dabu-šis. Prelegentas, kalbėdamas apie Kristaus Karalystę, pa-vaidavo atskiros žmogaus ir visos žmonių bendruomenės tragediją, kai žmogaus gyvenimas ir visuomenės santvarka grindžiama be Dievo. Bet ne-žiūrint sunkių dienų, net ir žiaurių persekiojimų, kataliky-bė atlaiko savo pozicijas ir krikščioniškos idėjos sklinda vis plačiau, kas duoda vilties, kad Kristaus Karalystės per-galė bus tikra.

Meninę dalį išpildant A. Pri-steriukas paskambino pianiniu Bragos "Angelių serenada" ir Rossini "Stabat Mater." Pasi-rodė ir pati jauniausioji para-pijos pianistė L. Mikniūtė, pa-skambindama taip pat du trumpu muzikos dalykėlius. Parapijos jaunųjų choras pa-giedojė dvi giesmes. Chore da-lyvauja ir su lietuvišiais vaikais gražiai lietuviškai gieda ir vie-na italiukė Angela Tafaro.

Buvo taip pat padėkluota

gražiu B. Brazdžionio eilėraš-čių. Deklamavo T. Masionytė, V. Janulevičiūtė ir A. Kaspers-ka.

Pasibaigus programai para-pijos klebonas pareiškė džiaug-smą dėl gražiai parengtos pro-gramos ir padėkojo rengėjams ir susirinkusiems. Kun. V. Da-bušis pasidžiaugė gražia, jau-kia šeimyniška šventės nuotai-ka ir gražiu, rimtu publikos, net ir mažųjų, laikymusi. Jis taip pat kalbėjo ir "Darbinin-ko" reikalais, prašydamas vi-sus į talką, vienus skaitytojais, kitus bendradarbiais, kad laik-raščio lygį būtų galima a dar anksčiau pakelti.

Minėjimą gražiai ir sklan-džiai pravedė J. Jasiukevi-čius.

Worcester, Mass.

Pagerbės vysk. J. Wright

Lietuvės katalikės moterys iš visų moterų draugijų atsto-vių sudarė komitetą, kuris rū-pinasi parengimu pagerbti pir-mąjį Worcesterio vyskupą J. Wright. Pagerbimas įvyks gruodžio 2 d. Sheraton viešbū-tyje. Bilietus galima jau gauti pas draugijų pirmininkes ir ko-miteto nares: Mrs. B. Miller, 1 Baltic Rd. ir Mrs. P. Bačinskas, 39 Providence St. Bilietai bus pardavinėjami tik iki lapkri-čio 19 d. Prašoma juos įsi-gyti iš anksto. Pagerbimo metu bus ir įvairi programėlė. M.

LDS N. Anglijos Apskrities Metinis suvažiavimas

Šaukiamas lapkričio 11 d., So. Bostone, šv. Petro lietuvių para-pijos salėje (5th Street). Posėdžiai prasidės 1 val. po pietų.

Visos kuopos prašomos būtinai atsiųsti savo atstovus. Bus aptariami svarbūs organizaciniai reikalai ir renkama nauja valdyba.

LDS N. A. APSKRITIES VALDYBA:

Dvasios vadas Kun. Jonas Bernatoniš. Pirmininkas Vladas Paulauskas, Raštininkas Tomas Versnickas.

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

transliuoja iš stiprios radijo stoties

W L O A

1550 KYLOCYCLES

KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ nuo 1:30 iki 2:00 val.

Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu:

KNIGHTS OF LITHUANIA W L O A

BRADDOCK, PA.

Telefonas: EV 7-7411

KLEEN KOL COAL CO.

LISAUSKO ANGLIŲ KOMP.

Anglys, Coke ir Aliejus

494 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

65-43 Grand Ave. Maspeth, N. Y.

Tel. TWining 4-8087

KLAUSYKIT RADIO!

KIEKVIENĄ SESTADIENĮ 11 VALANDĄ BYTO

Lietuvių Radijo Draugijos PROGRAMOS

J. P. GINKUS, Direktorius

SESTADIENIAIS 2 VAL. POPIET. — WWRL 1600 kc

GYVUOJA PER 15 METŲ

Oro bangomis transliuojami įvairūs visuomenės pranešimai, naujienos, muzika (vietinės žinios, parengimai: koncertai, šokiai, ir t. t. Vestuvės, puotos, liūdni pranešimai)

495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Tel. EVergreen 4-9293

J. P. GINKUS AD. JEZAVITAS V. UBAREVICIUS
Direktorius Muzikos Dir. Pranešimų Dir.

Jau 11-ti metai kai visi klauso—

"Lietuvos Atsiminimų" RADIOJAI LANDU

Šeštadieniais, 4:45 - 5:30 val. p.p

Stotis WEVD (New York) —

1330 kil., 107.5 meg.

JACK J. STUKAS, Dir.

1264 White St., Hillside, N. J.

Tel. WAverly 6-3325

MARIANAPOLIS, CONN.

Gedulingos pamaldos už a.a. vysk. P. P. Būčį

Spalio 30 d. buvo laikomos iškilmingos gedulingos mišios už mirusį Romoje vysk. Petro P. Būčį, kuris 1909 metais įstojo Marijonų vienuolijon, ilgis metus jai vadovavo. Ir tik

Manchester, N. H.

Prelatas P. Juras iš Lawrence, Mass. spalio 28 d. apsilankė pas Mančesterį, N. H. gyvenančius tremtinius. Gerbiama sveičiui, lydimam kun. V. Paulausko, Daugėlių bute buvo parodyta kukli, bet nuosirdi programėlė, kurią atliko šeimininkų ir Reivydų šeimų vaikai. Po to svečiams inž. K. Daugėla parodė ant ekrano rinkinį nuotraukų vaizduojančių tremtinio gyvenimą nuo Neprikli. Lietuvos laikų iki atvykimo į Ameriką.

Pobūvėlio rengėjai dėkingi prel. P. Juriui už šį pirmąjį atsilankymą, suartinanti kaimynines parapijas kultūriniam veikimui lietuviškumo dviosioje.

Koresp.

WATERBURY, CONN.

Koncertas ir prakalbos

Lapkričio 11 d. 7 v.v. šv. Juozapo parapijos salėje rengiamos prakalbos ir koncertas tikslu supažindinti vietos lietuvių su Balfo uždaviniais.

Buvęs Balfo atstovas Vokietijoje, Jonas Valaitis, padarys platų pranešimą apie likusius Vokietijoje. Jo prakalba ypač bus įdomi paklausti tiems, kurie jau pradeda pamiršti Vokietiją, ir tiems, kurie mano, kad su tremtinių atvykimu šal-

šią vasarą, dėl pasijusios sveikatos nuo vienuolijos generolo pareigų atsisakė. Marianapolio žinia apie jo mirtį pasiekė tik pirmadienį, spalio 29 d. žinia, kad negailestingoji mirtis išplėšė iš gyvųjų tarpo visų gerbiama ir mylima žmogų, visus skaudžiai prisilėgę.

Ekzekvijose ir šv. mišiose dalyvavo visi Marianapolio tėvai ir broliai marijonai, šv. M. N. P. seserys, mokytojai ir studentai. Iškilmingas gedulingas mišias laikė Marianapolio vyresnysis, kun. Jonas Petrauskas MIC, asistuojamas kolegijos principalo, kun. Petro Barauskio, MIC, ir kun. Albino Šeputos MIC. Gražų ir turinčią pamokslą apie vėlonies vyškupio gyvenimą, asmenybę ir darbus pasakė lietuviškai kun. dr. Jonas Klebauskas MIC. Nemokantiems lietuviškai mokiniams jis savo pamokslą pagrindines mintis pakartojė angliškai. Nors po pamaldų pamokos buvo tęsiamos, bet visa diena praėjo gedulingam susikaupime ir maldoje.

Mingaila Milaševičius

pos darbai baigti. Todėl kviečiami visi lietuviai gausiai dalyvauti tose prakalbose.

Koncertinę dalį sutiko išpildyti vietos nauji menininkai, paaugodami savo talentus ir laiką, kad galima būtų koncertą surengti nepamokama, be įžangos ir kad tuo būdu visi galėtų su šeimomis jame atsilankyti.

Rengimo komitetą sudaro: A. Aleksis, A. Devenienė, M. Colney, P. Jokubauskas.

Rengimo komitetas

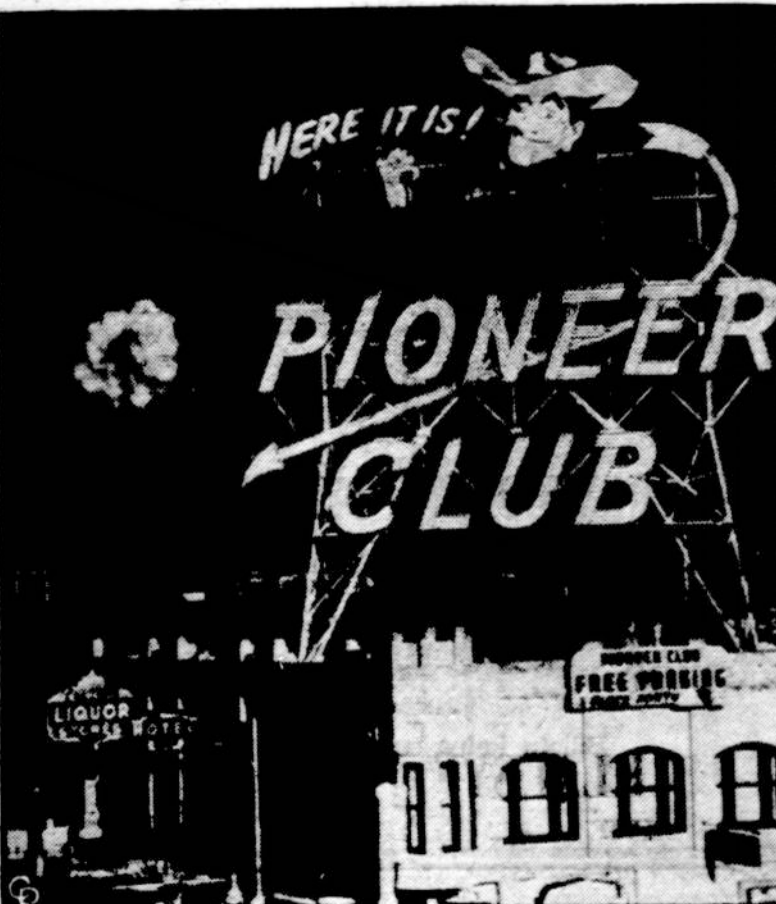
HOMESTEAD, P.A.

Šv. Petro ir Povilo parapijos 50 metų jubiliejui ruošti komitetas spalio 28 d. turėjo svarbų posėdį, kuriame galutinai nusistatytą jubiliejui ruošti lapkričio 25 d., sekmadienį.

Jubiliejinėse pamaldose dalyvaus J. E. vysk. V. Brizgys. Po pamaldų bankietas ir šokiai Duke svetainėje, kuri yra tik pravažiavus Kenywood parką, tuoj už tilto. Automobilams pastatyti vietos daug, o ir šiaip privažiavimas neblogas. Vaziuoti No. 68 ir Pittsburgh-Duquesne autobusu.

Valgi ir visą patarnavimą duos svetainės savininkai. Svarbias kalbas bankietė pasakys J. E. V. Brizgys ir prof. K. Pakštis. Dainininkė J. Andriūnaitė padainuos keletą dainų.

Elektros šviestų reklamas, kurias čia matome ant Las Vegas, Nev. pastatų, buvo nublukinusios atominės bombos sprogdinti iš už 65 mylių atstumo. Kairėje matome sprogdintą bombos kamulinį debesėlį. Ketvirtasis sprogdinimas buvo patstipriaušias. Ji buvo susprogdinta už septynių mylių nuo kariuomenės, 2000 vyrų, pasirengusių kautynėms. Buvo bandoma, kokią jėgą turėtų efekta karo lauke, netoliese esanti kariuomenė.

ISNUOMOJAMI 2 kambariai su baldais. Kreiptis: 114-43 118th St., Ozone Park 16, L. I. N. Y.

ATVYKO

Birnett, Heinrich, Natalie, Waldemar, Robert Duda, Vladas Eidukevičius, Matas, Morta Iskeliūnas, Povilas, Marta, Irena Jekel, Albert, Anna, Ewald, Adolf, Anna Kraemer, Adam, Emma, Eli Lekschas, Kurt, Martz, Helmut Perlebach, Meta Schobris, Martin Slavinskas, Zigmans, Christel, Angela Sukys, Juozas, Minna

1951 m. lapkričio 6 d. laivų "General Greely" į New Orleansą uostą:

Bagutskis, Kazimieras, Marie Bublins, Hilla, Werner Bucinūnas, Motiejus Czesna, William, Maria, Werner Dabrila, Antanas Dzigas, Vladoas, Frieda Fetting, Alexander, Emma, Karl, Wanda, Siegfried, Erika Fetting, Ewald Gegžna, Kazimieras Hermann, Ewald, Sophie, Waultraud, Ella, Wilhelmine Juska, Bronius, Leokadija Liubinskienė, Adelė Peterson, Richar, Stasė Repšytė, Janina Mikaitis, Fredrichas, Ella, Gerhard, Augustas Mikaldevitsch, Anton, Helene, Lilija, Bernhard Scheffler, Helene Schiller, Hilda Tiedmann, Johann, Natalija, Siegmund, Wanda, Johann, Elise, Irma Tiedmann, Hedwig Tiedmann, Natalia

IESKOMI

Bagdonaitė-Labunienė, Ona, dukterė Jurgio Baltrušaitytė, Adolfiną, iš Kražių Baranauskas, Jonas iš Ramygalos, Baranauskienė-Skutenaitė, Rozalija, ir Baranauskaitė, Marijona, abi iš Pagaidžių k., Panevėžio ap., gyvenę Rygoje Bunzas, Stasys Čekauskas, Jackus ir Simonas, ir jų sesuo Varapnickienė Čekauskaitė, Emilija Jasikaitienė - Kidikaitė, Julija, ir vyras Jasikaitis, Antanas Jasinautis: Elzbieta Visocky ir Ona, iš Dargaičių k., Gruzdžių vl., Šiaulių ap. Krause-Vaitkevičius, Juozas, iš Pilviškių, Vilkaviškio ap. Liogė, Mykolas, iš Liogių k., Andriūniškio parap., Panevėžio ap. Matijošaitis, Jonas, iš Butrimų km., Ervilkių vl., Tauragės ap. Milukas, Maikis Saulytis (Šaulys), Marė ir Rožė, iš Radžiūnų k., Alytaus ap. Šimėnas, Petras, iš Papilių km., Subačiaus v., Panevėžio ap. Viršilas, Juozas Balčiūnas, Juozas, iš Pakernių k., Gruzdžių vl., Šiaulių ap. Benediktavičius, Juozas ir Konstancija, iš Ližių k., Tauragės ap. Brinkmanas, Martynas, iš Tauragės ap. Bubnelis, Augustas, Motiejus, Mykolas ir Pranciška, iš Šapūrų k., Seinų ap. Januševskis, Antanas, baigęs Rygoje Aleksandrovo gimnaziją Jurašūnas, Antanas, sūnus Igno, iš Šarčių, prie Kauno Knulas, Julius, iš Tauragės parap. Korolkevič, Edvardas, iš Kauno Lemkė, (Lemke) Siederytė, Elzbieta, iš Kalnų k., Jurbarko v., ir vyras Lemke, Karolis, iš Batakių k.

ĮVAIRŲS SKELBIMAI

DIPLOMAI GERADAKIAMS

Norėdamas suteikti kiekvienam galimybę savo geradarius atžymėti tam tikru dokumentu o ypač tiems, kurie gyvena mažose kolonijose, kur nėra rengiami bendri padėkos vakarai, atspausdinu meniskus lakštus (diplonus). Diplomus meniskai parengė grafikas J. Steponavičius, įrašą suredagavo rašytojas S. Santvaras. Diplomų tekstas atspausdintas 6 spalvomis pergamentiniame popieriuje, viršelis 3 spalvų o dos imitacijoje, perristas spalvota juostele su pergamentiniu apvalkalu. Diplomų kaina su persiuntimu \$2.—; perkant iš karto 3 diplomus — kainuoja tik \$5. Pageidaujantiems įrašai ir geradarius pavarde, arba yra paliekama vieta geradario pavardę įrašyti pačiam. Daugelis savo geradarius jau atžymėjo tokiais diplomais. Iš geradarius pusės buvo didelis pasitenkinimas.

Gavęs nurodytą sumą bei kitus pageidavimus, tuojau diplomą persiųsiu pasirašyti ir įteikti savo geradariui.

Užsakymus ir pinigų siųsti adresu: J. Kapočius, 597 E. 7th St., So. Boston 27, Mass.

Vaizduojama tremtinių gyvenimas ir partizanų kovos Lietuvoje. Kaina \$1.50. Užsakymus siųsti: DARBININKAS 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Parduodam Namus

Turime gerų namų pardavimui — Woodhaven, Richmond Hill ir kitose apylinkėse. Taipgi išnuomuoju kambarius ir patarnauju visokios apdraudos (insurance) reikaluose — greitai ir gerai.

J. P. MACHULIS Real Estate & Insurance 6656 85th St., Woodhaven 21, N. Y. Tel. Virginia 7-1896

Mačiuka, iš Gelvonkos k., Gelvonų v. Mackevičius, Boleslovas, iš Liepių k., Žemųjų vl., Kėdainių ap. Meškytė - Pikelienė, ir vyras Misiūnas, Liūdas, iš Liepių k., Žemųjų vl., Kėdainių ap. Padrostis, Alfonsas, iš Gargždų m., Kretingos ap. Paulauskaitė - Seniauskienė, iš Putresių k., Balbieriškio v., ir vyras Seniauskas, Simanas, iš Balbieriškio m., Marijampolės ap. Pikelis, ir žmona Meškytė Raudonikis, Juozas, kurio tėvai kilę iš Veiverių Valaitis, Petras, iš Turcinų k., Sigalių (vėliau: Būbnelių) v., Naumiesčio (vėliau: Šakių), ap. Valavičius, Jonas, iš Leipalingio, Seinų ap., sūnus Juozas ir Viktorijos Gegužiūtės Valavičiū.

Vaškys, iš Kupreliškio bažnytkaimio, Vabalninko vl. Zilinskienė - Zemantauskaitė, iš Alvitto, Vilkaviškio ap. Zvirblis, Antanas, ir Ksaveras, iš Beržanų k., Panemunėlio v., Rokiškio ap.

Iškomieji arba apie juos žinantieji prašomi atsitiesti į Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd St., New York 24, N. Y.

ELEKTRO MOTORŲ DIRBTUVĖ

TAISO: Electro Motorus — Ventilatorius — Kipimo bei skutimo mašinas — skalbimo mašinas ir dulkių siurblius. 105 Grand Street, Brooklyn, N. Y. Garantuojas ir greitas pataravimas.

ALAVIJA

Alavija (Alijošius) yra gera nuo vidurių nemalimo, užkietėjimo, malšinimo gumbo ir dieglių, jeigu galva skauda nuo netikuso maisto arba jautiesi prarūgęs, ap sunkintas. Paimk Alavijos grūdėlių ne daugiau kaip žirnio didumo, sukratyk gerai ir nuryk, arba sutarkyk Alaviją vandenyje 1. šgerk. Pramuš kad ir kiekiausiai vidurius. Alavijos svaras \$2.50. Mažiau perkant 6 uncijų už \$1.00. Prisiunčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO. 414 W. Broadway South Boston 27, Mass.

JEI NORITE VAZIUOTI

Į kitą miestą, į naują butą, į kurortą, į stotį ir t.t. — visur mūsų automobiliai pigiai ir greit pervežs Jus kartu su bagažu ir daiktais. Užsakykite telefonu CYpress 9-7879 tarp 6-10 val. ryto ir 6-10 val. vakaro 2066 Anthony ave., New York 57, N. Y. TRANSPORTATION BUREAU

Telefonas: EVERgreen 4-8934

PARAMOUNT BAR & GRILL

STANLEY MISIUNAS IR SŪNUS EDWARD MISIUNAS SAVININKAI Lietuviška Užlaga, kur visi myli užteiti. Pavieniai ir su šeimomis, ir svečiai būsite maloniai aptarnauti. Importuoti konjakai — Uždandžiai — Televizija — Muzika — Sportas 502 GRAND ST., kampas Union Ave. BROOKLYN, N. Y.

UŽSISAKYKITE TONIKO PAS MUS

Pristatom geriausią toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir Visokiems Parengimams. Kainos prieinamos. Myopia Club Beverage Co. GRAFTON AVE., ISLINGTON, MASS. Tel. Dedham 1304-W PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

ALLIANCE HALL

195 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. CATERERS Parties - Weddings MEETING HALL Communion Breakfasts Banquets

LIETUVIŲ UŽEIGA

MAISTAS, GERIMAI, MALONUS PATARNAVIMAS 101 COOPER ST., B'KLYN 7, N. Y. Tel. GL 2-8389

COOPER BAR & GRILL

101 COOPER ST., B'KLYN 7, N. Y. Tel. GL 2-8389 Savininkai: FRANK MILAS JOHN L. RIMSA

Iki Naujų Metų siuntinėsimė Darbininką nemokamai tiems, kurie pirmą kartą užsiskakys laikraštį ir apsimokės už 1952 m.

DAKTARAI ir LAIDOJIMO BIURAI

New Yorke

Tel. EVERgreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(Artnakauskas) Graborius — Balsamuotojas Moderniška Kopyčia 423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(Bielliauskas) Laidotuvių Direktoriaus Notary Public 660 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

EVERgreen 8-9770

Joseph Garszva

Graborius — Balsamuotojas 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.

Bostone

S. Barasevičius ir Sūnus

FUNERAL HOME 254 W. BROADWAY South Boston, Mass. JOSEPH BARASEVIČIUS Laidotuvių Direktoriaus NOTARY PUBLIC Patarnavimas dieną ir naktį. Kopyčia šermentis dykai Tel. SO 8-1457 South Boston 8-3966 Avenue 2-2484

187 DORCHESTER STREET South Boston, Mass.

Joseph W. Casper

(KASPERAS) Laidotuvių Direktoriaus ir Balsamuotojas NOTARY PUBLIC Patarnavimas dieną ir naktį. Kopyčia šermentis dykai Tel. SO 8-1457 South Boston 8-3966

ZALETSKAS

FUNERAL HOME 544 EAST BROADWAY South Boston, Mass. D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas Graboriai ir Balsamuotojai Patarnavimas dieną ir naktį. Kopyčia šermentis dykai NOTARY PUBLIC Tel. SO 8-0815 South Boston 8-3602

WAITKUS

FUNERAL HOME 197 WEBSTER AVE. Cambridge, Mass. PRANAS WAITKUS Laidotuvių Direktoriaus ir Balsamuotojas (NOTARY PUBLIC) Patarnavimas dieną ir naktį. Nauja moderniška kopyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemaisiomis kainomis. Kainos tos patios ir kitus miestus. Reikale šaukite: Tel. TR 6-6484

Kitur

Tel. POPlar 4110

Charles J. Roman

(Ramanauskas) LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS 1113 Mt. Vernon St. Philadelphia, Pa. Moderniška laidojimo įstaiga Didelė, graži kopyčia, erdvi salė Pakelievimams suteikiama nakvynė Viskas nemokamai Kreipkitės dieną ir naktį

Ivairūs skelbimai

Tel. EVERgreen 4-9352 4-2442

WILLIAM J. DRAKE

(DRAGUNAS) LIETUVIS ADVOKATAS 85 - 03 WAREHAM PL. JAMAICA, N. Y. Tel. Jamaica 3-7722

Stephen Bredes Jr.

ADVOKATAS 197 Havemeyer Street Brooklyn 11, N. Y. Tel. EVERgreen 7-9394

A. J. NAMAKSY

Office Tel. SO 8-0948 Real Estate & Insurance 409 W. BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Res. 37 Oriole Street WEST ROXBURY, MASS. Tel. PA. 7-0402-M

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVŲ DARBININKŲ

NEW YORKO NAUJIENOS

Pranešimas

Angelų Karalienės par. Sv. Vardo dr. J. Komunijos lapkričio 11 d. 8 val. sv. Mišiose, o po to parapijos salėje bus susirinkimas. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Valdyba

At-kų sendraugų susirinkimas

Ivyko lapkričio 2 d. 7 val. vakare Angelų Karalienės parapijos salėje, at-kų ramovėje. Naujoji valdyba, kuriai pirmininkauja dr. Radzivasas, padarė pranešimą apie naujus darbo planus. Toliau buvo kalbėta apie Federacijos vadovybės rinkimus, artėjančius minėjimus, N. Metų sutikimą ir būtiną pagalbą kitoms katalikiškoms organizacijoms.

Kun. St. Ylos

maldaiknygė vaikams, gražiai iliustruota dail. P. Augiaus, jau pradėta spausdinti T.T. Pranciškonų spaustuvių. Leidžia N. Prasišėjimo Seserys. Maldaiknygė spausdinama dviem spalvomis.

Ta proga kun. St. Yla pats lankėsi spaustuvių ir "Darbininko" redakcijoje. Jis užsuko grįždamas iš Philadelphia, kur vedė rekolekcijas ir kalbėjo Lietuvos krikšto minėjime.

Dr. Pr. Padakskis

profesoriaus Detroito universitete, šiomis dienomis svarbiais reikalais lankėsi New York. Ta proga buvo Juozo ir Izabelės Laučų dukrelės krikšto tėvu.

Catholic Digest

žurnalas yra išleistas J. E. vysk. Fulton J. Sheen spalvotą paveikslą vyskupo rūbais su paties vyskupo autografu. Kaina 1 dol. Visas pelnas skiriamas misijų reikalams. Užsisakyti galima Box 1270, Grand Central Station, New York 17

SVARBUS SUSIRINKIMAS

Lietuvių Katalikų Darbininkų Klubu narių susirinkimas su paskaita, kurią skaitys vienas iš "Darbininko" redaktorių, kun. V. Dabušis, įvyks lapkričio mėn. 9 d., penktadienį, 7:30 val. vakare, Angelų Karalienės par. salėje. Įėjimas į salę iš Roebling Street. Visi Klubu nariai malonėkite susirinkimui atvykti ir tolimesnės katalikų lietuvių veiklos reikalais pasitarti. Nepamirškite ir naujų narių atsivesti į klubą prisirašyti.

Valdyba

CARE slatiniai nuolat ir toliau keliais tik kryptingai vaikšto. Ar pasiūlyti prieš Kalėdas bent vieną slatinį į Vokietiją varžančius? Paskubėkite per BALFA pasiekti CARE slatinį!

Ateitininkų vadovybės rinkimai

Šiemet korespondencijos keliu bus renkamas penkeriems metams At-kų Federacijos vyriausias vadovas, vyr. tarybos pirmininkas, 6 tarybos nariai, kontrolės komisijos pirmininkas ir 3 garbės teismo nariai. Rinkimams praversti sudaryta komisija, kuriai pirmininkauja kun. K. Jursėnas (4557 So. Wood St., Chicago 9, Ill.). Kandidatų sąrašai prisiųstini iki lapkričio 15 d. Siūlo ne mažesnę kaip 5 asmenų grupę, gavusi kandidato sutikimą. Kandidatų sąrašai vėliau bus paskelbti ir nurodyta rinkimų tvarka. Visi ateitininkai raginami aktyviai dalyvauti rinkimuose.

Lietuvos kariuomenės šventę ir Karaliaus Mindaugo krikšto 700 metų sukakties minėjimas įvyks lapkričio 25 d., sekmadienį, Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne. Praėjusį kartą buvo praleista data.

Lietuvos vaizdų albumas su Vytauto Augustino foto nuotraukomis jau baigtas spausdinti ir pradėtas išsiųsti. Leidykla "Vaga" tikisi, kad knyga išeis į rinką dar šio mėnesio pabaigoje.

Leidykla "Pašvalstė" šiuo metu Brooklyne spaudžia Vl. Jakubėno žemam balsui parašytą dainą "Laisvųjų daina".

Lietuvių skyrius prie "Free Europe" šiomis dienomis "Gabihoje" užpildo didesnę lietuviškų knygų Vidurio Europos Studijų Centru.

Jurgio Jankaus

romanas "Paklydę paukščiai" ir Stepo Zobarsko "Doleris iš Pittsburgho" jau pradėti rinkti. Tai bus Knygos Bičiulių Klubu nariams kalėdinės dovanos.

Lietuvių Bendrovės įkurtuvės

ALto Vykdomojo Komiteto atstovams ir kitiems tuo reikalingai tiesiogiai suinteresuotiems ir kompetetingiems veiksniams "JAV Lietuvių Bendruomenės" reikalais bendrai sutarus, balandžio mėn. buvo sudarytas JAV Lietuvių Bendruomenės Laikinasis Organizacinis Komitetas, kaip JAV Lietuvių Bendruomenės pradininkas, turįs uždavinį sukurti šio krašto Lietuvių Bendruomenės teisinius pagrindus, suburti Bendruomenės organizacinius branduolius ir paruošti sąlygas reguliariai Bendruomenės veiklai, yra jau atlikęs savo uždavinį dalį, nuo kurios gali prasidėti į ją u normalios Bendruomenės veiklos reikišmas.

"Aitvarų" kvartetas, vedamas Alg. Kačanausko, turi paruošęs naują repertuarą, kurį sudaro lietuvių liaudies, kariškos dainos ir pasaulinių muzikų kūriniai. Lapkričio 11 d. koncertuoja Brooklyne tautinių korporacijų sambūrio metinių minėjime, o lapkričio 24 d. dainuoja Elizabethe lietuvių mokyklai remti koncerte.

Jei rengėjai norėtų kvarteta pakviesti savo koncertams, galima rašyti J. Sodaiciui 340 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. Tel. EVergreen 8-6163.

Nėkės Mazalaitės knyga, "Mėnuo, vadinamas medaus" jau surinkta ir šį mėnesį išleista iš spaudos. Viršelis piešia dail. B. Vilkutaitę-Gedvilienę.

Step. ir F. Kairiai, susilaukę sūnaus, kurį pakrikštijo Algirdo - Stepono vardu. Step. Kairys yra "Skautų Aido" redaktorius, gyv. Toronte, Kanadoje.

Albinas Bolton - Baltrūnas Bieliauskio laid. biuro vedėjas, lapkričio 1 d. susilaukę sūnaus. Jį pakrikštys Mykolas-Petro vardu.

Pranciškonų Vienuolyno ir Spaustuvių

PAŠVENTINIMO IŠKILMĖS

I V Y K S

1951 M. GRUODŽIO (DECEMBER) 9 D., SEKMADIENĮ.

Po iškilmių bus BENDRA VAKARIENĖ

5:00 val. vakare

APREIŠKIMO PARAPIJOS SALEJE

North 5th & Havemeyer Sts., Brooklyn, N. Y.

Pelnas skiriamas pranciškonų veiklai paremti.

Bilietus galima gauti Pranciškonų vienuolyne ir "Darbininke", 680 Bushwick Ave., visose Brooklyno, New Yorko ir Maspetho lietuvių parapijų klebonijose ir pas platintojus.

Bilieto kaina \$5.00

veno Švedijoje. Kurį laiką buvo švedų laivų gydytoju, kol atvyko į Ameriką. Interno pareigose vienerius metus buvo sv. Pranciškaus ligoninėje Jersey City, N. J., o po to iki šiol buvo gydytoju rezidentu Kearny, N. J., ligoninėje.

Naujas miesto gyventojas yra labai malonus būdo asmuo. Kaip gydytojas, turi puikų stažą. Visi jo draugai ir pažįstami linki jam geriausio pasisekimo žmonių sveikatos sargyboje.

Ona Janušienė, iš So. Boston, Mass., atvyko į Brooklyną pas ponus Averkas į svečius.

Mirusieji

Ona Tamulynienė, gyvenusi 245 Sullivan Pl., Brooklyn, N. Y., mirė spalio 23 d., palaidota spalio 26 d. iš Apreiškimo parapijos kapinėse. Laidojo J. Garšva.

Jonas Milašauskas, gyv. 61-54 Dr., Maspeth, L. I., N. Y., mirė spalio 23, palaidotas spalio 27 d. iš Apreiškimo parapijos kapinėse. Laidojo J. Garšva.

Marija Ignatavičienė, gyv. 211 Eldert St., Brooklyn, N. Y., mirė spalio 5 d., palaidota spalio 30 d. iš sv. Jurgio parapijos kapinėse. Laidojo J. Garšva.

Jonas Matusevičius, gyv. 217 So. 3rd St., Brooklyn, N. Y., mirė spalio 25 d., palaidotas spalio 29 d. iš Angelų Karalienės parapijos kapinėse. Laidojo J. Garšva.

Antanas Čekanauskis, gyv. 98 No. 9th St., mirė spalio 27 d., palaidotas spalio 30 d. sv.

ŠAUKIAMAS KATALIKŲ SEIMELIS

New Yorko ir jo apylinkėse, katalikų seimelis yra šaukiamas gruodžio mėn. 16 d. sekmadienį, 2 val. popiet, sv. Jurgio parapijos salėje, 207 York St., C. Brooklyne. Visos lietuvių katalikų draugijos kviečiamos ir raginamos Seimelinyje bus svarstomi ir sprendžiami svarbūs šios apylinkės ir lietuvių katalikų organizuotos veiklos ir spaudos reikalai. Draugijos prašomos jau iš anksto atstovus išrinkti ir aprūpinti juos reikalingais liudijimais su dvasios vado, pirmininko ir sekretoriaus parašais. Seimelis baigsis iškilmingu palaiminimu sv. Sakramentu bažnyčioje.

Komisija

Dr. Bagdanavičius atidarė savo kabinetą

Nuo lapkričio 1 dienos Brooklyne, 185 Clinton Ave., atidarė savo kabinetą daktaras Pranas Bagdanavičius. Pacientai jau priimami. Kabinetas turi įvairius modernius įrankius.

Dr. Bagdanavičius prieš kiek laiko išlaikė New Yorko valstybės medicinos gydytojų privalomus egzaminus ir įsigijo teisę dirbti savo profesijoje. Naujas mūsų miesto profesionalas yra baigęs Vytauto Didžiojo universiteto medicinos fakultetą 1938 m. Yra buvęs Vilniaus universiteto chirurgijos katedros asistentu. Nuo 1944 metų iki 1947 metų gy-

BOSTONO ŽINIOS

Parduoda buv. "Darbininko" namą

Prie buv. "Darbininko" namo, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass., iškabinti dideli skelbimai, kad namas parduodamas. Pardavimo reikalais rūpintis įgaliotas A. J. Namak-sy, žinomas namų prekybininkas.

Rūpinasi "Vyties" reikalais

"Vyties" redaktoriai dr. J. Leimonas ir F. Grendelytė, abu gyvenę Bostone, rūpinasi rasti galimybių spausdinti "Vytį" čia pat. Esama jau konkrečių projektų. Tais reikalais į Bostoną šiomis dienomis buvo atvykęs ir Vyčių Centro pirmininkas A. Vasiliauskas.

"Vyties" spalio mėn. numeris išeis šiomis dienomis. Praeituoju "Vyties" numeriu, skirtu seimo reikalams, vyčiai ypatingai patenkinti.

"Aušros Sūnūs" Bostone

Worcesterio lietuvių dramos ratelis numato artimu laiku atvykti į Bostoną ir čia suvaidinti "Aušros Sūnūs", parengtus pareitą pavasarį, vadovaujant H. Kačinskui.

Dr. Juozas Girmis

Žinomas mūsų filosofas, gyvena Bostono daly, vadinamoj Dorchester — 7 Grenwood Park. Šiuo metu yra gavęs kiek pakenciamiesių darbą, todėl gali skirti daugiau laiko ir savo moksliniams darbams.

Operos solistas Stasys Liepas buvo išvykęs koncertuoti į Scranton, Pa. ir Cleveland, Ohio. Grįžęs toliau dirba fabrike — naktimis siuva lietauspalčius.

Yra gerų knygų ir laikraščių

Naujajame lietuvių knygynė, 335 E. St. So. Boston, priešais buv. "Darbininko" namą, gauta daug įvairių naujais lietuviškų knygų. Taip pat čia gaunama daug lietuviškų laikraščių. Esama įdomių knygų ir anglių kalba.

Inž. Čaplikas kalba per Lapėno radiją

Pastaruoju laiku inž. Čaplikas po senovei kalba per P. Lapėno radijo programą. Kadangi inž. Čaplikas šiuo metu yra atsakomingsose visuomeninėse pareigose, reikia tikėtis, kad ben komunistinių pareigų propagandos per tą radiją bus vengiama.

Agituoja už Curley

Artėjant miesto valdžios rinkimams, pagyvėjo agitacija. Nors buv. miesto galva James M. Curley pasiskelbė nevesias rinkimų propagandas, tačiau toji propaganda gana gyvai vedama. Įdomūs bus tų rinkimų rezultatai.

SIDABRINIS JUBILIEJUS

Cambridge, Mass.

Spalio 28 d. Nekalto Prasišėjimo parapija minėjo 25 metų mokyklos gyvavimo sukaktį. Bostono arkivyskupijoje tai seniausia parapijinė lietuvių mokykla. Kun. P. Juškalis, 1917 metais atsiųstas į šią parapiją, pirmiausia dėjo pastangas apmokėti parapijos dideles skolas, bet tuojuo ėmė rūpintis ir mokykla, kuri įkurta 1926 m.

Tų metų rugpjūčio 16 d. arkivysk. A. A. Jurgis Matulevičius, MIC, lankydamasis Amerikoje, pašventino mokyklą, o rugsėjo 8 d. prasidėjo mokslo metas. Virš pusantro šimto vaikų jau pirmiaisiais metais užsiregistravo į keturis skyrius. Vėliau kas metai buvo pridedama po vieną skyrių. 1931 m. išleista pirmoji laida, baigusi aštuonis skyrius.

Dabar baigusių mokyklą jau yra 324. Skaicius mokinių nemažėja, bet didėja. Šiais metais mokinių yra 210. Seselės mokytojos, Jėzaus Nukryžiuotojo kongregacijos, labai sėkmingai nuo pat pradžių ir dabar mokyklai vadovauja.

Baigusių mokyklą yra du kunigai: Albinas Janiūnas, ir Petras Remeika, MIC. Mergaičių baigusių yra suvirš 10 vienuolių, Jėzaus Nukryžiuoto kongregacijos.

Kristaus Karaliaus dienoje buvo suruoštos mokyklos Sidabrino Jubilėjaus iškilminės minėjimas. 10 val. ryto buvo iškilmingos padėkos mišios, kurias atnašavo kun. Albinas Janiūnas, asistuojant kun. J. Petrauskui diakonu ir kun. J. Naudžiūnui subdiakonu. Pamokslą sakė klebonas kun. P. Juškalis. Po piet 4 val. miesto mokyklos salėje buvo graži minėjimo programa, kurią daugumoje išpildė mokiniai. Visas mokyklos išleistas 25 metų kelias buvo parodytas šešiuose vaizduose.

Pirmam buvo parodyta, kaip seselės mokytojos 1916 m. atvyksta į Cambridge, Mass. Vaidino 1, 2, 3 ir 4 skyriaus mokiniai.

Antram buvo pavaizduotas pirmas mokyklos užbaigimo akta 1931 m. Vaidino 4, 5 ir 6 skyriaus mokiniai. Alexand-

ras Stankūnas su savo draugais daug juokų prikrėtė. Al. Blair iš Haverhill gražiai padainavo.

1936 m. vaizdas parodė alumnus įvairiuose pašaukimuose. Vyresniųjų skyrių mokiniai sudainavo keletą dainelių. G. Jackson, juodukas iš Haverhill, publiką prijuokino keliais atvejais.

Labai gražus vaizdas buvo iš 1941 metų karo laiko. Matėsi iš alumnų, kurie tarnavo Dėdės Samo kariuomenėje. So-lo trimu už žuvusius alumnusius jautriai išpildė Lawrence Panzeris.

Didysis choras, vadovaujant muz. M. Karbauskui, vargonininkui, davė nepaprastai gražų dainų koncertą. Dainavo taip pat trio: A. Blute, P. Johnson ir V. Jankauskaitė. Duetą dainavo V. Jankauskaitė ir Al. Kontrimas.

Penktas vaizdas parodė alumnus pašaukimus į kunigystę ir į vienuolišką luomą. Gražiai dainavo Daiva Mongirdaitė, neseniai atvykusi iš tremties (dabar lanko mūsų mokyklą), Kontrimas ir Hector Bossi iš Haverhill. Akomponavo pianu W. Walper.

Paskutiniame vaizde buvo vainikuota Panelė sv. Fatimėje statula. Mongirdaitė ir choras gražiai giedojo "Jeruzalem". Pianu akomponavo muz. Mamertas Karbauskas. Orkestrui vadovavo Al. Sakalis. Žmonių buvo pilnutėlė svetainė. Programą parengiant daugiausia darbavosi mokytojos seselės, ypač viršininkė seselė Elzbieta, seselė J. Baptista ir kitos, vadovaujant kun. J. Petrauskui ir kun. J. Naudžiūnui. Klebonas visiems nuosirdingiausiai dėkojo.

Minėjime dalyvavo iš Thompson kun. J. Petrauskas, MIC, ir Bulova, MIC; iš So. Bostono kleb. kun. F. Virmauskis, kun. Al. Abražinskas; iš Lawrence — kun. A. Janiūnas, iš Norwood — kun. P. Sakalis, iš Brockton — kapelionas kun. J. Švagžys su seselėmis.

Vietinis

Mirė

Stanislovas Gailevičius, gyvenęs 28 Pondview Rd., Arlington, Mass., spalio 13 d., staiga mirė. Palaidotas iš Nekalto Prasišėjimo bažnyčios spalio 16 d. Naujos Kalvarijos kapuose. Velionis buvo geras ir pavyzdingas katalikas. Amžiną atilsį suteik jo vėlei, Viešpatie.

S. Gerunaitis, 60 metų, mirė lapkričio 2 d. Cambridge, Mass. Laidojama lapkričio 5 d. Buvo kilusi iš Veiverių miesto. Amerikoje pragyveno 40 metų. Paliko vyrą, V. Gerunaitį, sūnų ir tris dukteris.

APREIŠKIMO PARAPIJOS CHORAS

RENGIA

KONCERTĄ IR ŠOKIUS

Sekmadienį, lapkričio 11 d.

4:30 val. p. p.

WEBSTER HALL

119 East 11th Street

New York City

GROS JOE THOMAS ORKESTRAS

Bilietų kaina su taksomis \$1.50